

Handläggare: Ilona Tóth
Telefon: 08-508 24 083

Tertialrapport 1 Skärholmen stadsdelsnämnd

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Nämnden godkänner tertialrapport 1 för 2012 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden ansöker om 2 mnkr för skötselåtgärder i Sätmaskogens naturreservat.
3. Nämnden ansöker om 4 mnkr för att öka tillgängligheten i stadsdelen, 3 mnkr för ombyggnad och tillgänglighetsanpassning av trappor och 1 mnkr för att förbättra tillgängligheten längst Skärholmens strandpromenad.
4. Nämnden begär budgettillägg för avskrivningar och internränta om 1,1 mnkr.
5. Nämnden begär stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler om 0,8 mnkr.
6. Omslutningsförändring om 7,1 mnkr godkänns.
7. Nämnden får kännedom om budgetjustering för trygghetslarm inom äldreomsorgen om 1,3 mnkr.
8. Omedelbar justering

Carina Braun

Tf stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen bedömer att i huvudsak uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och prognostiserar ett underskott om 4,0 mnkr efter resultatöverföring. Underskottet beror på ökade kostnader inom ekonomiskt bistånd. Övriga verksamheter balanserar varandra med inräknade budgethållningsåtgärder om 1,3 mnkr.

Förvaltningen fortsätter arbetet med tydlig ekonomi-, resultat och målstyrning samt fortsatt fokus på frågor runt en trygg och välskött stadsdel, sjukfrånvaro och verksamhetsutveckling.

Bakgrund

Stadens nämnder ska enligt fullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning redovisa ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall för året. Samtliga bokförda kostnader och intäkter ska ingå i bokslutet.

Ärendet

Rapporten ska ge en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Under respektive mål anges måluppfyllelse och indikatorer visar uppnådda värden för året.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samverkan med samtliga verksamhetsområden.

Sammanfattande analys

Stadsdelsförvaltningen bedömer att i huvudsak uppnår kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och prognostiserar ett underskott om 4,0 mnkr efter resultatöverföring.

Förvaltningen uppnår i huvudsak inriktningsmålet - Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök men har en delvis måluppfyllelse för två indikatorer under verksamhetsmålet - Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande. Befolkningsstrukturen i stadsdelen är sådan att många behöver stöd under längre perioder. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd överstiger budget medan budget för arbetsmarknadsåtgärder har ett överskott. Normen 2012 för försörjningsstöd har höjts, vilket gör att kostnaderna ökar jämfört med förra året. Ärendantalet i Skärholmen har de senaste åren sakta ökat. En bra handläggartäthet och god ärendehandledning medför kvalitet i beslutsunderlagen, korrekta beräkningar och möjlighet till uppföljning, vilket bidrar till att antalet hushåll kan minska. Socialtjänsten medverkar i alla sammanhang, som kan bidra till att människor blir självförsörjande. Under sommaren erbjuder förvaltningen 400 ungdomar sommararbete.

Stadsdelsförvaltningen medverkar aktivt i Söderortsvisionen och arbetsgrupper med regionkärnan Kungens Kurva- Skärholmen samt träffar företagarföreningar för att utbyta information och diskutera gemensamma frågor. Förvaltningen är aktiv i stadsdelens plan- och utvecklingsfrågor. Kulturarbetet har genomförats såväl förskola som fritid och samarbetet med bibliotek, Stadsteatern och föreningar fortsätter.

Vi arbetar för en hållbar livsmiljö enligt vår nya miljöhandlingsplan och förväntar oss att årsmålen för indikatorerna uppnås. Vi satsar mycket på trygghets- och trivselfrågor, särskild vikt läggs vid frågor som rör barn och ungdom. Vi satsar också på att medborgarna ska bli nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna genom att bland annat utveckla spontanidrottsplatser och parkmiljöer tillsammans med bostadsbolagen i stadsdelen. Åtgärder mot nedskräpningen i stadsdelen är också prioriterad.

Stadsdelsförvaltningen når i huvudsak inriktningsmålet - Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras. Förvaltningen prognostiserar för några indikatorer en delvis måluppfyllelse inom avdelningen äldre och funktionshinder.

Bedömningen baseras på brukarundersökningen 2011 och de insatser som utförs i kommunal verksamhet. De privata aktörernas förbättringsarbeten för att öka nöjdhet och trygghet regleras i avtalen. För att öka brukarnas nöjdhet och trygghet inom de kommunala enheterna har bland annat anhörigmöten genomförts och insatser för att öka brukarnas inflytande har påbörjats. Sätra vård- och omsorgsböende har öppnat en ny enhet för personer med kognitiv svikt. Förändringen förväntas ge full beläggning på enheten och därmed minskade kostnader. Vidare har en omorganisation genomförts inom hemtjänsten samt satsningar på att öka utbudet av hälsofrämjande aktiviteter för yngre äldre i stadsdelen.

För att öka andelen förskollärare studerar i år 16 barnskötare till förskollärare. Språkprogrammet som introducerades under våren, är ett viktigt stöd i arbetet med att utveckla barns språk. Ett samarbete med SISAB har inletts för att förbättra förskolornas utemiljö som är viktigt för att öka barns rörelse och utevistelse. Föräldrar erbjuds föräldrastöd genom bland annat föräldraträffar, KOMET och stadens satsning "Alla Barn i Centrum". För att klara barnomsorgsgarantin har tre nya förskoleavdelningar öppnat i år. Fler förskolor har fått bättre IT-uppkopplingar vilket har underlättat det dagliga och pedagogiska arbetet. Fritiden har tillsammans med fältassistenter och preventionssamordnaren arbetat förebyggande mot tobaksrökning och cannabis. Andelen ungdomar med funktionsnedsättning ökar. Styrelser för ungdomarna är nyvalda på samtliga mötesplatser. Med hjälp av Sveriges ungdomsråd har enheten varit ett stöd för ungdomarna att bilda Skärholmens ungdomsråd "UNG 127" som är en fristående förening.

Förvaltningen uppnår delvis inriktningsmålet - Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva. Vi kan för närvarande inte redovisa ett balanserat resultat utan visar ett underskott om -4 mnkr efter resultatöverföringen. Underskottet beror på ökade kostnader inom ekonomiskt bistånd. Övriga verksamheter balanserar varandra med inräknade budgethållningsåtgärder om 1,3 mnkr. I Skärholmen, precis som för hela Stockholm, ser vi att antalet bidragshushåll ökar. Även snittbidraget har ökat på grund av högre normer från årsskiftet. Vi begär budgetjusteringar med 1,8 mnkr för driftkostnader och 4 mnkr för investeringar.

Målet att alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva uppfylls helt. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker regelbundet månadsvis. Kvalitetsdialoger på tre nivåer förs i hela förvaltningen, där syftet är att säkerställa att vi når våra mål, utveckla kvaliteten och effektiviteten i vår verksamhet samt skapa delaktighet. Förändrade behov hos brukare och medborgare möts med effektiviseringar och samordning.

Nya årsmål på indikatorer från verksamheten	utfall	Prognos	Årsmål	KF:s årsmål
Antal familjer med barn som saknar stadigvarande bostad	23	23	23	fastställs 2012
Antal nytillkomna försöks- och träningslägenheter			6	fastställs 2012
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid			5 %	fastställs 2012
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare			91 %	fastställs 2012
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete			92 %	fastställs 2012
Nya årsmål på indikatorer enligt uppmaning från KF				
Elanvändning per kvadratmeter			58 kwh/kvm	35 kwh/kvm
Sjukfrånvaro			5,7 %	4,5 %
Andel långtidssjukfrånvaro	2,3 %	1,8 %	1,8 %	
Nya nämndindikatorer				
Frisknärvaro			94,3 %	
Andel vuxna som har kallats på besök till socialtjänsten efter att ha omhändertagits alkohol- eller drogpåverkade.			100 %	
Andel etanol i förvaltningens etanolbilar			85 %	
Andel gas i förvaltningens gasbilar			85 %	
Nya aktiviteter				
Upprätta och årligen revidera en gemensam lista över finsktalande kontaktpersoner i alla våra verksamheter. Listan sprids sedan till växel, reception, medborgarkontor och Kontaktcenter Stockholm				
Beställarenheten bjuder in externa utförare för information och diskussion i nätverksträffar				
Avdelningen ökar antalet avtalsuppföljningar där kontroll av genomförandeplan ingår också.				

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Förvaltningen uppnår i huvudsak inriktningsmålet. Det är under verksamhetsmålet 1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande, som vi endast delvis uppnår årsmålet för två indikatorer. Dessa är andelen ungdomar 18-24 år, som är beroende av ekonomiskt bistånd samt andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd. Befolkningsstrukturen i stadsdelen är sådan att många behöver stöd under längre perioder.

Stadsdelsnämnden och förvaltningen verkar för att göra stadsdelsområdet tryggt och attraktivt för boende företagare och besökare. Stadsdelsförvaltningen samverkar med representanter för det lokala näringslivet, centrala förvaltningar, fastighetsägarföreningen i Skärholmen, företagarföreningar och Huddinge kommun där aktuella frågor som till exempel företagsutveckling och infrastrukturfrågor diskuteras. Medborgare som är intresserade av att starta eget får information på medborgarkontoret om olika möjligheter till rådgivning och vägledning.

Upphandling sker i enlighet med fattade beslut i aktivitetsplanen. Upphandlingsprocessen när det gäller fritidsverksamhet och socialpsykiatri har påbörjats. Stadsdelsnämnden har beslutat att befintliga boenden i kommunal drift inte kommer att upphandlas då brukare och närstående valt denna typ av driftsform. Stadsdelsnämndens systematiska avtalsuppföljning på affärsmässiga grunder garanterar att brukare erhåller den service och insatser som stadsdelen beslutat.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd överstiger budget. Åtgärder för att sänka kostnaderna är att minska boendekostnader på hotell och vandrarhem, erbjuda fler sökande arbete i offentligt skyddat arbete samt att minska på inköpen av externa arbetsträningsplatser. Under sommaren kommer 400 ungdomar att få sommararbete i treveckorsperioder.

Förvaltningen arbetar för en hållbar livsmiljö och förvaltningen förväntas uppnå de mål som är uppsatta för året. Det är dock bristande tillgång på biogas. Förvaltningen har köpt en elbil och undersöker om fler bilar kan bytas ut till elbilar. En miljöhandlingsplan är framtagen för stadsdelsnämnden och bifogas tertialrapporten.

Förvaltningen arbetar med att förbättra städningen i stadsdelens parker. För att ett snyggt och rent Skärholmen ska uppnås måste alla aktörer som stadsdelsförvaltningen, trafikkontoret och kommunala och privata bostadsföretag tillsammans verka för detta. Sådana samarbeten finns och har intensifierats under perioden. Förvaltningen har till exempel tillsammans med Skärholmens fastighetsägare och trafikkontoret startat ett projekt som kallas Walk 127. Ungdomar från föreningen "Lika till lika" har anlitats för att göra tillsynsvandringar i Vårberg och Skärholmen. En upprustning av Skärholmsterrassen pågår tillsammans med Stockholms-

hem. Förvaltningen satsar mycket på trygghetsfrågorna. Det lokala brottsförebyggande rådet verkar för en trygg och trivsamt stadsdel där brottsligheten minskar och tryggheten ökar. Särskild vikt läggs vid frågor som rör barn och ungdom. Förstagångsbrott uppmärksammas genom att den unge och vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänst och polis så snart anmälan inkommit. Samarbetet med polisen i utredningscentrum för unga lagöverträdare är nu en etablerad del av socialtjänstens verksamhet. Anmälningar som rör ungdomar misstänkta för brott handläggs skyndsamt och i nära samverkan med polisen. Inom stadsdelsförvaltningen finns en arbetsgrupp som arbetar med att utveckla det trygghetsskapande arbetet, till exempel har riktade trygghetsvandringar införts under början av året.

Förvaltningen fortsätter att bygga fler spontanidrottsplatser. Dessa är ett led i att öka hälsan i Skärholmen. Projektering och planering inför byggandet av en puckelbollplan som ska ligga i Västerholmsstråket intill Vårbergs IP har påbörjats. I förskolorna och inom fritiden har barn och ungdomar erbjudits och själva skapat många olika former av kulturaktiviteter. Kulan är stadens nya webb- och mötesplats för samarbete mellan kultur-, utbildnings- och stadsdelsförvaltningarna. Här finns ett samlat kulturutbud, upplevelser och resurser för barns och ungas skapande där Skärholmen är representerad. I de öppna parkerna i förvaltningens fyra områden kan medborgare i alla åldrar mötas och umgås. Ungdomar som vill vara med och påverka kan bli medlemmar i de fristående föreningarna "UNG 127" och "Lika till Lika".

Stadsdelsförvaltningen arbetar för att öka medborgarinflytandet och delaktigheten i Skärholmen. Ungdomar som vill påverka kan bli medlemmar i föreningen Ung 127. Under året har "det mobila medborgarkontoret" införts. De har informerat om olika sätt att lämna klagomål, beröm och idéer som gäller stadsdelens och stadens verksamheter. Ett informationsbrev om möjligheten till besök av det mobila medborgarkontoret kommer att skickas ut till föreningar, organisationer och verksamheter. Förvaltningen arbetar med att upprätta en gemensam lista över finsktalande kontaktpersoner i alla verksamheter. Listan kommer årligen att revideras och spridas till växel, reception, medborgarkontor och Kontaktcenter Stockholm.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Vi arbetar för att Skärholmen ska vara en attraktiv och trygg plats för dem som arbetar och bor här och för de som besöker stadsdelen.

Förvaltningen samverkar med företagare, bostadsbolag och andra aktörer i syfte att skapa gynnsamma förutsättningar för näringsliv och företagsamhet. Samarbetet mellan Kungens Kurva och Skärholmen fortgår.

Medborgare som är intresserade av att starta eget får information om rådgivning och vägledning av medborgarkontoret.

Upphandling sker enligt fattade beslut i aktivitetsplanen. Reviderad aktivitetsplan bifogas som bilaga. Upphandlingsprocessen när det gäller fritidsverksamhet och socialpsykiatri har påbörjats. Stadsdelsnämnden har beslutat att befintliga boenden i kommunal drift inte kommer att upphandlas då brukare och närstående valt denna typ av driftsform. De boenden som i framtiden byggs för LSS och socialpsykiatri kommer att upphandlas i konkurrens.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)			25 %	35 %	2012
● Uppfylls helt					

Kommentar: Vi räknar med att uppnå målet under året. Upphandling sker enligt fattade beslut i aktivitetsplanen. Fritidsverksamhet och socialpsykiatri kommer att upphandlas under 2012, med avtal som träder i kraft 2013

NÄMNDMAL:

Stadsdelsnämnden arbetar för att ge goda förutsättningar för näringslivet och för en utveckling av infrastrukturen

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen medverkar aktivt i Söderortsvisionen och arbetsgrupper med regionkärnan Kungens Kurva- Skärholmen samt träffar företagarföreningar för att utbyta information och diskutera gemensamma frågor. Förvaltningen är aktiv i stadsdelens plan- och utvecklingsfrågor.

Medborgare som är intresserade av att starta eget får information på medborgarkontoret om olika möjligheter till rådgivning och vägledning. En rådgivare från ALMI/IFS har varit tillgänglig på medborgarkontoret en dag per vecka.

ALMI Företagspartner AB ägs av staten. ALMI verksamhet omfattar lån, riskkapital och rådgivning i företagandets alla faser. IFS är ett dotterföretag med rådgivare som vänder sig till entreprenörer med utländsk bakgrund som är på väg att starta eller redan driver ett företag.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Medborgarkontoret ska ge information och vägledning till personer som är intresserade av att etablera och driva företag.	2012-01-02	2012-12-31	
●			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Aktiviteten pågår, medborgare som är intresserade av att starta eget får information om olika möjligheter till rådgivning och vägledning. En rådgivare från ALMI/IFS har varit tillgänglig på medborgarkontoret en dag per vecka. Ett uppehåll sker från mitten av april på grund av ombyggnad.

Stadsdelsförvaltningen är aktiv i olika forum för att utveckla näringslivet och	2011-01-01	2014-12-31	
● infrastrukturen i närområdet och bidrar till att stadsdelen är attraktiv för företag och boende			

Kommentar: Stadsdelsförvaltningen är aktiv i olika forum för att utveckla näringslivet och infrastrukturen till exempel när det gäller utvecklingen av Kungens kurva/Skärholmen och arbetet kring Söderortsvisionen.

NÄMNDMAL:

Stadsdelsnämnden arbetar för nämndens fastställda skrivelse om markanvisningar och byggnationer i Skärholmens stadsdel samt verkar för att olika upplåtelseformer finns tillgängliga för människor i livets alla skeden och möjlighet till bostadskarriär.

● Uppfylls helt

Skärholmens stadsdelsnämnd bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att påverka. Förvaltningen har kontakt med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret samt olika byggherrar. Beställningar av verksamhetslokaler görs både för stadsdelen och stadens behov. Förvaltningen har tillsammans med SISAB projekterat för fyra nya förskolor varav två, Stångholmsbacken och Vårholmsbackarna, har börjat byggas. Dessa förskolor är under byggtiden flyttade till Vårbergs sjukhem.

Markpriserna i stadsdelen har sjunkit vilket bidragit till att det byggs färre bostäder. Projekt som har vunnit laga kraft genomförs inte. Det är också svårare att få ekonomi i projekten och för byggherrarna att få lån. Det är viktigt att bostadsbyggandet kommer igång och att de stora planerade projekten genomförs. Det är också viktigt med blandade bostadsformer. Skärholmen har i huvudsak hyresrätter vilket gör att fler bostadsrätter behöver byggas i området.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Stadsdelsnämnden ska delta aktivt i arbetet med utvecklingen av Skärhol-	2008-01-01	2014-12-31	
● men/Kungens kurva och Söderortsvisionen			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Stadsdelsförvaltningen deltar aktivt i samverkansgrupper med representanter från Huddinge kommun, Stockholm Business Region, centrala förvaltningar samt fastighetsägare och företagare kring utvecklingen av Skärholmen/Kungens kurva. Under våren planeras Boendedialogen i Vårberg och under hösten planeras återkopplingen av Boendedialogen i Skärholmen.			

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande**

◆ Uppfylls delvis

Vi uppfyller delvis målen när det gäller andelen ungdomar 18-24 år, som är beroende av ekonomiskt bistånd samt andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd. Befolkningsstrukturen i Skärholmen är sådan att många behöver stöd under längre perioder.

Antalet hushåll har från januari till mars ökat med drygt 9 hushåll. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd överstiger budget med 4 mnkr medan budget för arbetsmarknadsåtgärder har ett överskott på 2,8 mnkr. Normen 2012 för försörjningsstöd har höjts, vilket gör att kostnaderna ökar med ca 350 tkr per månad jämfört med förra året.

Ärendeantalet i Skärholmen har de senaste åren sakta ökat. En bra handläggartäthet och god ärendehandledning medför kvalitet i beslutsunderlagen, korrekta beräkningar och möjlighet till uppföljning, vilket bidrar till att antalet hushåll kan minska. För att stärka stödet till handläggarna tillsätts ytterligare en biträdande enhetschef. Genom ökad handledning i månadsuppföljningarna stärks processen för att fler personer ska få arbete och klarar sin egen försörjning.

Andra åtgärder för att sänka kostnaderna är att minska boendekostnaderna på hotell och vandrarhem, erbjuda fler sökande arbete i offentligt skyddat arbete och minska köp av externa arbetsträningsplatser. Arbetsträning och arbetsprövning kan erbjudas genom EU-projekt som stadsdelen medfinansierar och genom stadsdelens egna verksamheter. En inventering av alla sökandes behov av insatser har gjorts i syfte att erbjuda lämpliga aktiviteter.

Vi utreder möjligheten för sökande som saknar eller har låg sjukpenninggrundande inkomst, efter att ha haft tidsbegränsad sjukersättning, att få "sjukpenning i särskilda fall" och "boendetillägg". Förutsättningen för denna förmån, som infördes vid årsskiftet, är att den utförsäkrade har varit fortsatt sjukskriven.

I stadens budget 2012 beslutades att stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorgen i samverkan ska utveckla arbetsmarknadsinsatser och även tillsammans ta fram den ultimata utrednings- och bedömningsinstrument. Jobbtorg Skärholmen och därtill knutna stadsdelars enheter för ekonomiskt bistånd har anmält intresse för att delta i en testfas under maj-september.

Antal hushåll som erhåller introduktionersättning har minskat från 35 hushåll i mars 2011 till fyra hushåll i mars 2012. Ersättningsformen upphör och sista utbetalningen avser maj 2012.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ungdomar som fått sommar- ☐ jobb i stadens regi (alla nämnder/bolag) ● Uppfylls helt			400 st	öka	2012
Kommentar: Förvaltningen kommer under sommaren 2012 erbjuda 400 ungdomar sommararbete under 3-veckors perioder.					
Andel barn som lever i familjer som ● är beroende av ekonomiskt bistånd	9,5 %	9,5 %	9,8 %	4,5 %	Tertial 1 2012
Kommentar: Periodens utfall är något bättre än årsmålet. Åtgärd: Enheten för ekonomiskt bistånd fortsätter att i samarbete med föräldrarna, jobbtorg, arbetsförmedling och andra aktörer stödja föräldrarna att bli självförsörjande.					
Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående ● föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	4,5 %	4,5 %	4,7 %	2,4 %	Tertial 1 2012
Kommentar: Periodens utfall är något bättre än årsmålet. Åtgärd: Enheten för ekonomiskt bistånd stödjer i samarbete med jobbtorg, arbetsförmedling och andra aktörer föräldrar att bli självförsörjande.					
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ●	5,28 %	5,28 %	5,4 %	2,4 %	Tertial 1 2012
Kommentar: Periodens utfall är något bättre än årsmålet. Åtgärd: Enheten för ekonomiskt bistånd i samarbete med jobbtorg, arbetsförmedling och andra aktörer stöder personer att hitta vägar till egen försörjning.					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i befolkningen	3,2 %	3,2 %	3 %	2,0 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Andelen ungdomar beroende av ekonomiskt bistånd är något högre än årsmålet. Åtgärd: Enheten för ekonomiskt bistånd i samarbete med jobbtorg, arbetsförmedling och andra aktörer stödjer ungdomar att hitta vägar till egen försörjning genom arbete eller studier. Ungdomar är en prioriterad grupp.

Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	3,28 %	3,28 %	3 %	1,4 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Andelen har minskat något jämfört med 2011 men vi uppnår inte årsmålet. Åtgärder: Enheten för ekonomiskt bistånd stödjer personer att bli självförsörjande i samarbete med jobbtorg, arbetsförmedling, landstinget och andra aktörer. Vi utreder och erbjuder insatser som leder till egen försörjning.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I dialog med Jobbtorg Stockholm ta fram och tillhandahålla praktikplatser som passar stadens aspiranter	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Socialtjänsten har svårt att förena praktikplatser med arbetets karaktär. De enheter som kan ta emot praktikanter gör det. Äldre och funktionshindrade och fritidsenheten har ett nära samarbete med Jobbtorg. Enheten tillhandahåller praktikplatser och hjälper till med att nå unga som står utanför arbetsmarknad och studier. Ungdomsrådet har genomfört en jobbdag för unga då även arbetsförmedlingen deltog. I dialog med Jobbtorg Stockholm tar förskolorna fram och tillhandahåller kontinuerligt praktikplatser som passar stadens aspiranter. Förskoleenhet Sätra-Vårberg har haft tre praktikanter, två i kök och en på förskoleavdelning.			
Införa öppen mottagning för budget- och skuldrådgivning, öppen varje vecka	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Under mars månad har den öppna mottagningen tagit emot 14 sökande vid 18 rådgivningstillfällen, ca 30 minuter per tillfälle.			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

- Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om att i samverkan med stadsdelsnämnder och socialnämnden utvärdera de arbetsmarknadsinsatser som tillhandahålls samt utveckla arbetsmarknadsinsatser för de aspiranter som står långt från arbetsmarknaden

2012-01-01 2012-12-31

Kommentar: Arbetsgruppen för stadsdelarnas arbetsmarknadsinsatser håller på att sammanställa vilka insatser som finns, hur dessa följs upp och utreder om det finns behov av ytterligare insatser.

Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om samverkan med stadsdelsnämnderna och socialnämnden, utveckla arbetsmarknadsinsatser och ett gemensamt sätt att bedöma vilka som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande	2012-01-01	2012-12-31	

- Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om samverkan med stadsdelsnämnderna och socialnämnden, utveckla arbetsmarknadsinsatser och ett gemensamt sätt att bedöma vilka som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande

2012-01-01 2012-12-31

Kommentar: Enheten för ekonomiskt bistånd medverkar i arbetsgrupper och på möten. Enheten ska under maj-september i samverkan med Jobbtorg Skärholmen testa det utrednings- och bedömningsinstrument som tagits fram.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden ta fram förslag på "en väg in" för personer som söker ekonomiskt bistånd	2012-01-01	2012-12-31	

- Kommunstyrelsen har i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden ta fram förslag på "en väg in" för personer som söker ekonomiskt bistånd

2012-01-01 2012-12-31

Kommentar: Syftet är att den som söker ekonomiskt bistånd snabbt ska kunna få rätt stöd utifrån individens behov av ekonomiskt bistånd och skälet till detta. Arbetet pågår.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden möjliggör för individen att ta tillvara sina egna resurser och så långt som möjligt bli oberoende av försörjningsstöd.

- Uppfylls helt

Vi bemöter alla på ett respektfullt sätt. En noggrann bedömning av den sökandes behov och om det hör till socialtjänstens ansvarsområde eller om den sökande ska hänvisas till annan myndighet görs vid första kontakten. Vid behov av ekonomiskt bistånd upprättas en individuell arbetsplan i dialog med den sökande. Målet är alltid egen försörjning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska besöka alla Skärholmshushåll som har andrahands- eller inneboendekontrakt och har ekonomiskt bistånd. Årlig rapport om hembesöken och utfallet. Kommentar: Mottagningsgruppen och enheten för ekonomiskt bistånd gör hembesök hos sökande som har andrahands- eller inneboendekontrakt. Detta för att fastställa hyresförhållanden och stötta individer till egen försörjning. Årsrapport lämnas i verksamhetsberättelse 2012.	2008-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsförvaltningen ska göra en individuell planering tillsammans med individen som visar den snabbaste vägen till egen försörjning Kommentar: Mottagningsgruppen gör en noggrann kontroll för att säkerställa att det bara är de personer som verkligen är i behov av försörjningsstöd som bokas in. Detta för att stötta människor att i det längsta klara sin egen försörjning och inte hamna i bidragsberoende. Tillsammans med varje person gör vi en planering/arbetsplan där målet är egen försörjning. Jobbtorgs jobbplaner, som upprättats mellan coach och aspirant, har kommunicerats med socialtjänsten. Samverkan har skett med arbetsförmedlingen. Uppföljningssamtal görs för att nå målet.	2008-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsnämnden ger tillsammans med olika aktörer stöd och insatser för att stärka personer till att klara sin egen försörjning Kommentar: Trepartsamtal, nätverksmöten och rehabiliteringsmöten med olika myndigheter och samverkanspartners sker i enskilda ärenden liksom regelbundna samverkansmöten med andra enheter inom socialtjänsten, andra stadsdelsförvaltningar, Jobbtorg och arbetsförmedling. Stadsdelsförvaltningen deltar i "samråd Sydväst" tillsammans med Hägersten/Liljeholmen, Älvsjö och Jobbtorg. Anslaget för arbetsmarknadsinsatser används till insatser för de sökande som inte hör till Jobbtorgs målgrupper. Arbetssträning erbjuds sökande i de två verksamheter som bedrivs i stadsdelens regi. Stöd i form av samtal hos KBT-behandlare erbjuds. Enheten för ekonomiskt bistånd är medfinansierad till EU-projektet UMA (Utveckling Mot Arbete) och X-plore. Socialpsykiatrins öppna verksamhet Portis och Blå Vägens Frivilligcentral i Sättra kan erbjudas.	2008-01-01	2013-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

- Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för en hållbar livsmiljö. Förvaltningen uppskattar att målet om 85 % förnyelsebart drivmedel i förvaltningens etanol-

och fordonsgasbilar uppnås under året 2012. Det är dock en bristande tillgång på biogas. Förvaltningen har enbart miljöbilar och samtliga bilar kommer att använda odubbade däck kommande vinter. Förvaltningen har köpt en elbil som levereras i juni och undersöker om fler bilar kan bytas ut till elbilar. Verksamheterna arbetar särskilt med att öka andelen ekologiska livsmedel och att säkerställa konteringen av ekologiska livsmedel på rätt konto. En miljöhandlingsplan är framtagen för stadsdelsnämnden och bifogas tertialrapporten.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel dubbdäck □ ● Uppfylls helt			8 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2012
Kommentar: Förvaltningen har en bil som har använt dubbdäck. Bilen används inom socialtjänsten till stora delar vid körningar ute i landet för besök i familjehem och behandlingshem. Dubbdäck har använts av säkerhetsskäl. Till nästa vinter kommer samtliga bilar att ha odubbade vinterdäck.					
Andel elbilar □ ● Uppfylls helt			8 %	5 %	2012
Kommentar: Avdelningen samhällsservice har köpt in en elbil som levereras i juni. Hemtjänsten undersöker möjligheterna att ha en elbil i verksamheten. Kontakter med miljöförvaltningen har tagits och parkeringsplats för laddning av bilen är beställd. De bilar som finns inom avdelningen socialtjänst används för besök ute i landet. Det finns i dagsläget inte elbilar som klarar att möta verksamhetens behov.					
Andel miljöbilar i stadens bilflotta ●	100 %	100 %	100 %	100 %	Apr 2012
Kommentar: Förvaltningen har enbart miljöbilar.					
Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar □ ● Uppfylls helt			85 %	tas fram av nämnden/ styrelsen	Halvår 1 2012
Kommentar: Andelen förnyelsebart drivmedel som redovisats till miljöförvaltningen gällande andel tankade liter 2011 var 78 %. Förvaltningens verksamheter har fått i uppdrag att öka andelen förnyelsebart drivmedel och därför är prognosen att målet uppfylls. Detta bygger dock på att det finns god tillgång till gas då förvaltningen har flera gasbilar.					
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår □ ● Uppfylls helt			100 %	80 %	2012
Kommentar: Vid inköp av varor är förvaltningen beroende av de leverantörer som staden gemensamt upphandlat och slutit avtal med. Skärholmens stadsdelsförvaltning följer alltid stadens ställda miljökrav.					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Elanvändning per □ kvadratmeter ● Uppfylls helt			58 kwh/kvm	35 kwh/kvm	2012

Kommentar: Enligt kommunfullmäktiges uppmaning i avstämningsärenden formulerar förvaltningen ambitiösare årsmål från 70 kWh/kvm till 58 kWh/kvm. Förvaltningen beräknar att elförbrukningen per kvadratmeter blir jämförbar med förra årets.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ta fram och besluta om miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015 ● Uppfylls helt	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar: En miljöhandlingsplan är framtagen och biläggs tertialrapporten.

NÄMNDMÅL:

Alla enheter och verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö och arbetar utifrån förvaltningens miljöhandlingsplan

● Uppfylls helt

Samtliga verksamheter arbetar för en hållbar livsmiljö. Vi återvinner papper och källsorterar. Kurser och planeringsdagar sker i närmiljön. Förvaltningen samarbetar med trafikkontoret gällande hantering av organiskt avfall. Flera förskolor bidrar till biogas genom att sortera överbliven mat. På en del förskolor finns dock inte förutsättningar för detta, då utrymmen för sopsortering saknas.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel etanol i förvaltningens etanolbilar □ Uppfylls helt			85 %	2012

Kommentar: Förvaltningens verksamheter har fått i uppdrag att öka andelen förnyelsebart drivmedel och därför är prognosen att målet uppfylls. Tillgången på etanol är god.

Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel ● Uppfylls helt	19 %	19 %	16 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Andelen inköpta ekologiska livsmedel har ökat under perioden och årsmålet förväntas uppnås.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period

- Andel gas i förvaltning- 85 % 2012
 □ ens gasbilar
 ● Uppfylls helt

Kommentar: Andelen förnyelsebart drivmedel som redovisats till miljöförvaltningen gällande andel gas i förvaltningens gasbilar år 2011 var 71 %. Förvaltningens verksamheter har fått i uppdrag att öka andelen förnyelsebart drivmedel och därför är prognosen att målet uppfylls. Detta bygger dock på att det finns god tillgång till gas. Anledningen till att förvaltningen tidigare inte uppnått årsmålet har berott på en bristande tillgång på gas.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

- Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö 2008-01-01 2014-12-31

Kommentar: Samhällsvägledarna på medborgarkontoret ger information. Verksamheterna informerar brukare och medborgare när tillfälle ges. Barnen i förskolorna har lärt sig hur de kan bidra till en hållbar livsmiljö, flera förskolor källsorterar tillsammans med barnen. Verksamheterna inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning har arbetat för att brukarna/boenden informeras om en hållbar livsmiljö. Besökarna i fritidsenhetens olika mötesplatser har informerats om nämndens målsättning om en hållbar livsmiljö.

- Stadsdelsförvaltningen säkerställer bokföringen av ekologiska livsmedel 2010-09-17 2012-12-31

Kommentar: Alla enheter har fått information om hur bokföringen av ekologiska livsmedel ska skötas och enhetscheferna har fått uppdrag att säkerställa att rutinerna för bokföringen följs. Kontroll sker av inköpta ekologiska varor. Under perioden har 30,2 % av förskoleenhet Skärholmens livsmedel varit ekologiska. Önskemål har framförts till de upphandlade företagen om särredovisning på fakturorna av ekologiska livsmedel för en säkrare bokföring.

- Undersöka möjligheten att ersätta befintliga tjänstebilar med elbilar då avtalen går ut 2012-01-01 2014-12-31

Kommentar: Samhällsservice har köpt in en elbil som levereras i juni. Hemtjänsten undersöker möjligheten att pröva elbil. Parkeringsplats med möjlighet till laddning är beställd och kontakt med miljöförvaltningen är tagen. De bilar som finns inom avdelningen socialtjänst används för besök ute i landet. Det finns i dagsläget inte elbilar som klarar att möta verksamhetens behov.

- Vid upphandling av varor och tjänster ska miljökrav ställas 2012-01-01 2014-12-31

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Vid upphandling ställs miljökrav på varor och tjänster. Förvaltningen tar hjälp av stadsdelens upphandlingsansvariga.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Förvaltningen samarbetar med andra verksamma i stadsdelen när det gäller kultur- och idrottsfrågor, bland annat med idrottsförvaltningen, Stadsteatern, de kommunala bostadsbolagen och stadsdelens kulturgårdar. Skärholmsdagen instiftades under 2011 och kommer att vara ett årligen återkommande event. Förvaltningen fortsätter att bygga fler spontanidrottsplatser, som ett led i att öka hälsan i Skärholmen. Samtliga barn i förskolorna, ungdomar i fritidsverksamheterna samt äldre och personer med funktionsnedsättning har haft tillgång till det lokala kulturutbudet. Äldreomsorgens fritidssamordnare har bjudit in stadsdelens yngre äldre till en träff för att inventera deras behov av hälsofrämjande aktiviteter. Inom LSS-bostäder har ett promenadprojekt startat. Inom förskola och fritid har kulturaktiviteter planerats för barn och ungdomar inom ramen för stadens kulturplan "Kultur i ögonhöjd, kultur för, med och av barn och unga" där de erbjudits och själva utövat kulturaktiviteter. Kulan är en ny webbplats för samarbete mellan kultur-, utbildnings- och stadsdelsförvaltningarna. Syftet är att skapa en mötesplats för förskola och kulturliv. I stadsdelen finns nu fyra öppna parker, en i varje område, med öppen förskola och parklek. De är mötesplatser för alla medborgare både dag- och kvällstid.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden ska i dialog med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och ● det fria kulturlivet utveckla Kulan för att ge fler barn och unga i skola och förskola möjlighet till kulturupplevelser	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Kulan är en webbplats för samarbete mellan kultur-, utbildnings- och stadsdelsförvaltningarna. Syftet är att skapa en mötesplats för förskola och kulturliv. Här finns ett samlat kulturutbud, upplevelser och resurser för skapande riktat till förskolor och skolor där Skärholmens stadsdelsförvaltning är representerad.

NÄMNDMÅL:
Skärholmen utvecklas som kultur- och fritidsstadsdel

● Uppfylls helt

Förvaltningen satsar på att utveckla en hälsoprofil i Skärholmen där spontanidrottsplatserna utgör en viktig del. Vid Sättrastrandsbadet pågår ett arbete med att tillgänglighetsanpassa badet, invigning sker till sommaren. Bland annat har badet utrustats med en badbrygga med ramp, ett tillgängligt utegym och lekplats. Tillfartsvägar till ramp och brygga har tillgänglighetsanpassats och de avsedda parkeringsplatserna har flyttats till ett bättre läge närmare stranden. Belysningen längs motionsslingorna har setts över och trasiga lampor och stolpar bytts ut.

En upprustning av Skärholmsterrassen pågår tillsammans med Stockholmshem. Bland annat kommer en vattenlek att anläggas. Upprustning av Ekholmsparken har också påbörjats. Invigning av Skärholmsterrassen och Ekholmsparken är planerat till den 25 augusti som är Parkernas dag. Projektering och planering inför byggandet av Puckelbollplanen som ska ligga i Västerholmsstråket har påbörjats.

Alla barn i förskolan har erbjudits kulturaktiviteter med professionella aktörer och deltagit i kulturaktiviteter anpassade för deras ålder. Fritidsenheten har under perioden erbjudit stadsdelens barn och unga 20 professionella kulturerbjudande genom olika workshops på sportlovet, teaterbesök på Stadsteatern i Skärholmen, scenuppträdanden av artister och studiebesök på Cirkus Cirkör.

Äldreomsorgen har bjudit in stadsdelens äldre invånare till en dialog för att ta reda på vilka hälsofrämjande aktiviteter som de vill att förvaltningen kan satsa på samt på vilket sätt medborgarna kan bidra. En sammanställning av synpunkterna kommer att göras och en arbetsgrupp har bildats med äldre medborgare samt personer från förvaltningen för att se vad som kan genomföras av synpunkterna och på vilket sätt. Fritidssamordnaren arbetar med att öka hälsofrämjande aktiviteter på LSS-bostäder, bland annat genom ett projekt som heter "Frisk luft" och handlar om att nyttja den fysiska näromgivningen. Inom LSS-bostäder har det även bildats en musikgrupp med boende och medarbetare som spelar olika instrument tillsammans.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Nyttjandegrad av kultur- erbjudande med profes- sionella aktörer för barn i våra förskolor	100 %		100 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Alla barn i förskolan har deltagit i många olika professionella kulturaktiviteter både av, för och med barn i den dagliga verksamheten, genom olika kulturarrangemang och genom Skärholmens kulturprogram. För nionde året i rad har alla 5-åringar i Skärholmens kommunala förskolor och specialförskolan Clavis deltagit i projektet "Danspåsar" i samarbete med Danskonsulenten i Stockholms stad och län. Personal och föräldrar kan tydligt se att barnen har utvecklats av att dansa och utmanats till nya upplevelser av professionella dansare. Stadsdelens kontaktperson har regelbundna möten med övriga stadsdelar och representanter för stadens webbplats "Kulan". All personal har möjlighet att ta del av Kulan.

Andel flickor i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna.		34 %	2012
Uppfylls helt			

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period

Kommentar: Fritidsenheten beräknar att klara årsmålet, årets Stockholmsenkät avvaktas. För att nå en jämn könsbalans mellan pojkar och flickor är det viktigt att enheten fortsätter att utveckla genusperspektivet. Det är positivt att Bredäng har ökat antalet besökande flickor (48.5 %). Söderholms handlingsplan från höstterminen har gett resultat och de har nu i genomsnitt fem fler besökande flickor per kväll.

Andel flickor, i gymnasiets årskurs 2, som ofta □ brukar vara på mötesplatserna ● Uppfylls helt	13 %	2012

Kommentar: Enheten avvaktar resultatet i Stockholmsenkäten. Under perioden visar enhetens egen uppföljning att 2:a Hemmet i snitt haft 29 besökande flickor per kväll (36 %) vilket är åtta fler jämfört med vårterminen 2011. Detta tyder på att enheten bör klara årsmålet. Antalet besökande flickor ökar dock inte i samma takt som pojkar. Antalet besökande pojkar har ökat från 33 per kväll till 51 sedan våren 2011.

Andel pojkar, i gymnasiets årskurs 2, som ofta □ brukar vara på mötesplatserna ● Uppfylls helt	25 %	2012

Kommentar: Besöksstatistiken för 2:a Hemmet tyder på att fritidsenheten kommer att klara målet. Antalet besökande pojkar har ökat från 33 per kväll till 51 sedan våren 2011. Enheten avvaktar resultatet från Stockholmsenkäten.

Andel pojkar, i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna □ Uppfylls helt	39 %	2012

Kommentar: Enheten beräknar att uppnå målet men avvaktar Stockholmsenkäten. Sättra mötesplats har ökat mest i antalet besökande pojkar. Tre mötesplatser har minskat antalet besökande pojkar. Det beror troligen på att de yngre besökarna istället besöker 2:a Hemmet två dagar i veckan. Eftersom parklekar och fritidshem samarbetar mer nås nu fler yngre besökare. Ett annat framsteg är att Bredängs mötesplats har fått de yngre besökarna att känna sig välkomna.

Antal kulturerbjudanden med professionella aktörer som erbjudits barn och unga inom fritiden ● Uppfylls helt	50	2012

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period

Kommentar: Fritidsenheten har redan i början av året varit mycket aktiva i antalet kulturaktiviteter. Genom olika workshops på sportlovet, teaterbesök på Stadsteatern i Skärholmen, scenuppträdanden av artister och studiebesök på Cirkus Cirkör har 20 kulturerbjudanden erbjudits stadsdelens barn och unga. Detta är exklusive alla aktiviteter i verksamheten som genomförts av den personal inom fritiden som är professionell inom olika kulturområden.

Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i mötesplatserna.	600	2012
☐ Uppfylls helt		

Kommentar: Fritidsenheten beräknar att klara målet. Detta beror på att mötesplatserna blivit allt bättre på att planera in fler än en aktivitet per kväll. De planerade aktiviteterna genomförs dock inte alltid av olika skäl. Enheten kommer därför att under året jämföra planerade och genomförda aktiviteter. Lilla hemmet i Skärholmen har under perioden haft 38 planerade aktiviteter, Söderholm i Vårberg har haft 37, Bredäng har haft 21, Sättra har haft 40 och 2:a Hemmet cirka 160.

Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i parklekarna	600	2012
☐ Uppfylls helt		

Kommentar: Fritidsenheten beräknar att klara årsmålet. På grund av att utemiljön i öppna parken Ekholmen i Skärholmen ska totalrenoveras kommer parkleken att vara stängd under sommaren. Detta medför att antalet aktiviteter kommer att sjunka. Årsmålet beräknas ändå att uppnås på grund av att alla parklekar allt oftare planerar och erbjuder fler än en aktivitet per dag. Under perioden har Vårgården i Vårberg haft 75 planerade aktiviteter, Ängen i Bredäng 58 och Ekholmen 64.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Alla barn och unga inom förskola och fritid, och äldre inom äldreomsorgen erbjuds kulturaktiviteter med professionella aktörer.	2008-01-01	2014-12-31	
☒			

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period

Kommentar: På alla enheter inom äldreomsorgen erbjuds professionella kulturaktiviteter. Musiker tas in till underhållning och en musikpedagog är anställd för att spela på boendet och den öppna dagverksamheten Eken. Alla barn inom förskola erbjuds kulturaktiviteter med professionella aktörer och deltar i kulturaktiviteter anpassade för deras ålder. Samtliga femåringar har fått dansa under professionell ledning genom projektet "Danspåsar". Teaterbesök genomförs för alla barn från ca 2 år. Museibesök och besök hos olika kulturella aktörer sker i samband med olika projekt som pågår i verksamheten. Barnen får många professionella kulturupplevelser genom Skärholmens barnkulturprogram. Även Specialförskolan Clavis har deltagit i dansprojektet "Danspåsar" tillsammans med professionella danspedagoger. Resultatet för barnen har varit över förväntan och en fortsättning på projektet är planerat.

Alla barn och unga erbjuds en organiserad verksamhet inom fritidsenheten som samarbetar med det lokala föreningslivet	2012-01-01	2014-12-31

Kommentar: Fritidsenheten har under perioden intensivt utvecklat samarbetet med fler föreningar genom ett föreningsnätverk. Detta arbete har genomsyrat alla verksamheter. Ett stort samarbete har inletts med 127 sommarfestival i samarbete med stadsdelens fältenhet och föreningen JKS. I tertiärrapport två kommer fritidsenheten att bifoga en bilaga med de föreningar enheten samarbetar med.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden verkar för att tillgänglighetsanpassa lokaler och verksamheter

● Uppfylls helt

Förvaltningens lokaler är handikappanpassade och tillgängliga för alla medborgare. Vid all parkupprustning tas alltid hänsyn till tillgängligheten. Förvaltningen håller på att färdigställa tillgänglighetsanpassningarna på Sättrastrandsbadet. En ramp och badbrygga har anlagts och vägarna fram till dessa har tillgänglighetsanpassats. Ett tillgängligt utegym har byggts, belysning dragits fram. Nya parkeringsplatser som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning har anlagts i närheten av badrampen. Den befintliga lekplatsen upprustas och tillgängliggörs.

Projektet Äldre i Centrum pågår och kommer att avslutas i juni. I projektet inventeras centrummiljöerna för att se hur de kan bli mer tillgängliga för stadsdelens äldre befolkning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Stadsdelsförvaltningen ska vid all parkupprustning arbeta för ökad tillgänglighet	2011-01-01	2014-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Vid samtliga parkupprustningar har tillgängligheten för framförallt människor med funktionsnedsättning och äldre beaktats. Sättrastrandsbadet har tillgängliggjorts. En ramp, badbrygga och ett tillgängligt utegym har byggts och invigs i sommar. Även lekplatsen har upprustats och tillgängliggjorts.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen verkar på olika sätt för att Skärholmen ska upplevas positivt. I den lokala pressen informerar stadsdelsförvaltningen om städning och var avfall ska lämnas. På samtliga medborgarmöten informeras skärholmsborna om olika stadsmiljöfrågor.

Medborgarmöten med efterföljande trygghetsvandring har genomförts i tre utav stadsdelarna under perioden, Skärholmen återstår. Den 28 april anordnas en städfest på Skärholmstorget tillsammans med Stockholmshem, Svenska Bostäder och Trafikkontoret. Under vecka 17 städar förskolorna var sitt område i stadsdelen och stadsdelens personal uppmuntras att gå ut och plocka skräp. Inom stadsdelsförvaltningen finns en arbetsgrupp som arbetar med att utveckla det trygghetsskapande arbetet, till exempel har riktade trygghetsvandringar införts under början av året.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Stockholmarnas nöjdhet med skötsel ☐ park och grönområden ● Uppfylls helt			61 %	61 %	2012

Kommentar: Skötsel av park och grönområden är prioriterat och förvaltningen arbetar långsiktigt för att öka brukarnas nöjdhet.

Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd av- ☐ ser förebygga eller minimera under året ● Uppfylls helt			100 %	100 %	2012

Kommentar: Vi har identifierat två sårbarheter som vi avser arbeta med under året för att se över rutinerna. Hot och våld samt avbrott i datakommunikation.

Antal krislednings- övningar i ☐ nämnd/bolag på ledningsnivå ● Uppfylls helt			2 st	46 st	2012

Kommentar: Förvaltningen planerar att genomföra två krisledningsövningar under året.

NÄMNDMÅL:

Skärholmen ska vara en ren, välskött och trygg stadsdel

● Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar ständigt med att förbättra städningen i stadsdelens parker. I trygghetsskapande syfte genomförs röjning av vegetation som hindrar sikten och skymmer parkbelysningen i parker och längs parkvägar. Förvaltningen byter ut och reparerar parkbänkar och utökar antalet papperskorgar.

Förvaltningen deltar i städkampanjen "Håll Sverige rent" genom att samtliga förskolor har ett eget städ- och ansvarsområde. En städfest anordnas i Skärholmen den 28 april tillsammans med Svenska Bostäder och Stockholmshem.

Förvaltningen har initierat ett samarbete mellan trafikkontoret, Stockholmshem, stadsdelsförvaltningen för att förbättra städningen av centrummiljön kring Skärholmstorget. Bland annat är det fler Stockholmsvärdar som städar kring torget och trafikkontorets entreprenör städar torget två gånger på vardagarna istället för en gång. De städar även tidigare på morgonen för att de ska vara rent och snyggt. Förvaltningen har tillsammans med Skärholmens fastighetsägare och Trafikkontoret startat ett projekt som kallas Walk 127. Ungdomar från föreningen "Lika till lika" har anlitats för att göra tillsynsvandringar i Vårberg och Skärholmen under året.

Skärholmens lokala brottsförebyggande råd arbetar för ett tryggt stadsdelsområde. Rådet har träffats regelbundet för diskussioner om brottslighet, föräldrastöd och trygghetsfrågor. Särskild vikt läggs vid frågor som rör barn och ungdom.

Förstagångsbrott uppmärksammas genom att den unge och vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänst och polis så snart anmälan inkommit. Samarbetet med polisen i utredningscentrum för unga lagöverträdare är nu en etablerad del av socialtjänstens verksamhet. Anmälningar som rör ungdomar misstänkta för brott handläggs skyndsamt och i nära samverkan med polisen. Snabba insatser ska minska kriminaliteten. Drygt 20 unga har varit aktuella i utredningscentrum hittills i år. I det nyligen startade projektet Sociala insatsgrupper är målgruppen ungdomar som befinner sig i eller är i riskzonen för att hamna i en kriminell livsstil. Syftet är att socialtjänst, polis och övriga aktörer ska samverka med tidiga insatser och för en gemensam planering. Två lotsar har anställts i projektet för samordning, uppföljning och för att arbeta fokuserat med att stärka unga och deras nätverk. Fältverksamheten fokuserar på strukturerat preventionsarbete riktat till unga och har stöttat föreningen Lika till Lika som arbetar mot våld, diskriminering och missbruk.

Inom stadsdelsförvaltningen finns en arbetsgrupp som arbetar med att utveckla det trygghetsskapande arbetet, till exempel har riktade trygghetsvandringar införts under början av året.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Andel som känner sig trygga när de går ensam på kvällen			41 %	2012
☐ Uppfylls helt				
Kommentarer: Förvaltningen arbetar på olika sätt med trygghetsfrågorna till exempel med slyröjning kring parkvägar samt förbättrad belysning tillsammans med Trafikkontoret.				

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period

- Andel som tycker att
Skärholmen är en trygg
☐ och säker stadsdel att bo
i.
● Uppfylls helt

Kommentar: Inom stadsdelsförvaltningen finns en arbetsgrupp som arbetar med att utveckla det trygghetsskapande arbetet, till exempel har riktade trygghetsvandringar införts under början av året.

- Antal målgruppsinriktade
☐ trygghetsvandringar
● Uppfylls helt

Kommentar: En riktad trygghetsvandring har genomförts under perioden, den genomfördes på öppna förskolan på Vårgården.

- Antal trivselvandringar
☐ ● Uppfylls helt

Kommentar: Fältverksamhet och preventionssamordnare har utifrån utvärdering av förra årets trivselvandringar planerat årets vandringar. Inga trivselvandringar har ännu genomförts i år.

- Antal trygghetsvandring-
☐ ar
● Uppfylls helt

Kommentar: Tre medborgarmöten har genomförts under perioden januari-april. Dessa möten har efterföljts av "trygghetsvandringar" kring en karta.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

- Stadsdelsförvaltningen ska implementera
● kommunikationsplanen för trygghetsar-
bete

Kommentar: Avdelningscheferna har fått i uppdrag att gå igenom kommunikationsplanen med sina ledningsgrupper.

- Stadsdelsförvaltningen ska informera
medborgarna om hur stadsdelen arbetar
● med att Skärholmen ska vara en ren och
välkött stadsdel och hur alla kan ta an-
svar och bidra

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Stadsdelsförvaltningen informerar via pressen medborgare och verksamheter om hur de kan bidra till att hålla Skärholmen rent och snyggt. Förvaltningen kommer att delta i städkampanjen "Håll Sverige rent" genom att samtliga förskolor har ett eget städ- och ansvarsområde. Samarbete pågår med fastighetsägare kring städkampanjen och städfest anordnas i Skärholmen den 28 april. Förvaltningen har tillsammans med Skärholmens fastighetsägare och Trafikkontoret startat ett projekt som kallas Walk 127. Ungdomar från föreningen "Lika till lika" har anlitats för att göra tillsynsvandringar i Vårberg och Skärholmen under året. Det mobila medborgarkontoret informerar medborgarna om hur de kan lämna klagomål, beröm och idéer, lämna medborgarförslag, delta på medborgarmöten och nämndmöten. Alla inkomna klagomål, beröm och idéer handläggs enligt stadsdelsförvaltningens rutiner: den som lämnat synpunkter rings upp och vi gör vad vi kan för att förbättra/förändra verksamheten.

Stadsdelsförvaltningen ska inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet samverka med polis, fastighetsägare, religiösa samfund, ideella organisationer, utbildningsförvaltningen och brandmyndigheten enligt "Åtgärder för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen"	2008-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Det lokala brottsförebyggande rådet arbetar för ett tryggt stadsdelsområde. Rådet har träffats regelbundet för diskussioner om brottslighet, föräldrastöd och trygghetsfrågor. En omflyttningsstudie har påbörjats i stadsdelen. Detta för att se om det skett stor omflyttning i området sedan den senaste trygghetsmätningen och hur detta påverkar tryggheten. En fortsättningsutbildning för fastighetsägare har genomförts avseende våld i nära relationer.

Stadsdelsförvaltningen ska samverka med andra aktörer för att skapa en tryggare utemiljö i Skärholmen som stimulerar till aktivitet.	2008-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Förvaltningen samarbetar kontinuerligt med de centrala förvaltningarna, fastighetsägare och lokala föreningar gällande stadsmiljön i Skärholmen. Under våren kommer ett särskilt samarbete kring kampanjen "Håll Sverige rent" att genomföras samt Boendedialogen i Vårberg att genomföras. Under hösten genomförs återkopplingen av Boendedialogen i Skärholmen. Gemensamt parkinvesteringsprojekt genomförs tillsammans med Stockholms hem på Terrassen i Skärholmen där bland annat en vattenlek kommer att uppföras.

Genomföra Skärholmsdagen tillsammans med andra aktörer	2012-01-01	2014-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Skärholmsdagen kommer att genomföras den 8 september då även återkopplingen och Boendedialogen i Skärholmen kommer att äga rum.

Skärholmen skapar nätverk mellan olika aktörer såsom fältassistenter, fritidsenheten, polisen och frivilligorganisationer, som arbetar på fältet under risktider	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Fältverksamhet och fritidsenhet har ett regelbundet samarbete. Inför skollov och "riskhelger" såsom Valborg har verksamheterna samordnat sig och involverat närpolis, svenska kyrkan och nattvandrare. Fritidsenheten deltar i olika nätverk som berör barn och unga. Exempel på detta är stadsdelens samverkansforum, fritids- och fältnöten, samverkansgruppen kring riskungdomar i Bredäng och föreningsnätverket för ungdomsföreningar. Fritidsenheten, fältnheten och Team 127 har under flera år haft framgångsrika nätverksträffar för att ta del av varandras aktiviteter och samarbeta inför riskhelger och lov.

Under året ska stadsdelsförvaltningen tillsammans med närpolisen arbeta med Skärholmens resultat från "Trygg i Stockholm" för att föreslå förebyggande åtgärder i syfte att öka tryggheten.	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Förvaltningen har tillsammans med polisens analytiker lagt en plan för hur arbetet ska genomföras. En analys av misshandelsfallen utomhus och inomhus ska genomföras.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för att medborgarnas inflytande och delaktighet ökar

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen arbetar för att öka medborgarinflytandet och delaktigheten i Skärholmen. Vi bjuder in medborgarna till exempelvis öppna sammanträden, medborgarmöten och trygghetsvandringar. Vi använder inkomna medborgarförslag, klagomål och synpunkter för att utveckla verksamheten. Förvaltningen har en ständigt pågående dialog med medborgarna genom telefonsamtal och personliga möten.

Skärholmens medborgarkontor är ett viktigt komplement, till kontaktcenter och e-tjänster. Samhällsväglarna på medborgarkontoret guidar besökarna i samhällsinformationen samt informerar om rättigheter och beslutsvägar. Besökarnas rätt till information, inflytande och delaktighet är alltid i fokus. Under året har "det mobila medborgarkontoret" införts. Samhällsväglarna har besökt de fem öppna förskolorna. De har berättat om medborgarkontorets arbete och besvarat de frågor föräldrarna har. De har även informerat om olika sätt att lämna

klagomål, beröm och idéer som gäller stadsdelens och stadens verksamhet. Ett informationsbrev om möjligheten till besök av det mobila medborgarkontoret kommer att skickas ut till föreningar, organisationer och verksamheter. Förvaltningen arbetar med att upprätta en gemensam lista över finsktalande kontaktpersoner i alla verksamheter. Listan kommer årligen att revideras och spridas till växel, reception, medborgarkontor och Kontaktcenter Stockholm.

I maj fortsätter Boendedialogen till Vårberg där synpunkter från medborgarna kommer att samlas in. I september återkopplas Boendedialogen i Skärholmen till de boende.

Förvaltningen deltar i två IT-relaterade projekt under ledning av stadens IT-avdelning. Dels med Direkt Feed-back och Visuellt Lean. Syftet är dels att få löpande feed-back från medborgarna om vår verksamhet via pekskärmar, dels att visualisera handlägningsprocesser. En trycksärm kommer att sättas upp på Medborgarkontoret. Där kommer medborgarna att kunna ge löpande svar på enkäter om receptionens och samhällsväglarnas service samt lämna öppna kommentarer. Synpunkterna visas direkt på en skärm back-office. Det ökar våra möjligheter till ständiga förbättringar. Det andra projektet är "jobba smartare" som syftar till användning av nya hjälpmedel för samarbete och kommunikation.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period

Antal medborgarmöte			8	2012
☐	Uppfylls helt			

Kommentar: Tre medborgarmöten har ägt rum under perioden januari-april.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbeta för den lokala områdessamverkan utifrån Söderortsvisionen, bland annat genom medborgardialoger och samrådsmöten för att utveckla stadsdelen och medborgarnas delaktighet	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Förvaltningen deltar i olika forum för att utveckla stadsdelen och är bland annat delaktig i Boendedialogen i Vårberg och Skärholmen. Medborgarmöten genomförs i samtliga stadsdelsområden två gånger om året med efterföljande trygghetsvandring.

Upprätta och årligen revidera en gemensam lista över finsktalande kontaktpersoner i alla våra verksamheter. Listan sprids sedan till växel, reception, medborgarkontor och Kontaktcenter Stockholm	2012-04-25	2013-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Listan är nästan klar. Efter färdigställande kommer den att spridas till väx-el, reception, medborgarkontor och kontaktcenter.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Stadsdelsförvaltningen når i huvudsak inriktningsmålet. Brukarnöjdheten inom avdelningen äldre och funktionshinder prognostiserar en delvis måluppfyllelse för några indikatorer. Bedömningen baseras på resultatet från 2011 års brukarundersökningar. För att öka brukarnas upplevelse av nöjdhet och trygghet har anhörigmöten hållits där man samtalat om vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas. Inom de kommunala enheterna för äldre och funktionshindrade har insatser för att öka brukarnas inflytande påbörjats. Bland annat har personalen fått stöd, såväl individuellt som i grupp av avdelningens paraplysamordnare i hur de dokumenterar och upprättar genomförandeplaner med högre delaktighet från brukarna. För att höja kvaliteten har insatser även genomförts i form av fortbildning och stöd i vårdsvenska och omvårdnadskunskap, etik med mera. Som ett led att öka kvaliteten i omvårdnaden på Sätra vård- och omsorgsboende har projektet med teambaserat arbetssätt fortsatt för att bättra ta tillvara de olika yrkesgruppernas kompetens och resurser. Kvalitetstråd finns sedan tidigare på Sätra vård- och omsorgsboende och har under första tertialet även startat inom hemtjänsten.

Socialtjänsten utvecklar kvaliteten i verksamheten. En kvalitetsgranskning har påbörjats av dokumentation i enskilda ärenden inom olika enheter. Tillsynen av privata och kommunala utförare har systematiserats. Insatser bedrivs utifrån evidens- och kunskapsbaserade metoder. Strukturerade beslutsstöd för bedömning av risk och skyddsfaktorer används i utredningar när det gäller barn och unga. I vård och behandling används behandlingsmodeller som har stöd i forskning. När unga placeras på behandlingshem eller i familjehem förbereds skolsituationen noggrant. Den enskildes rätt till information, inflytande och delaktighet är alltid i fokus.

Förskolans stora satsningar på vidareutbildning av barnskötare till förskollärare fortsätter under 2012. För att klara barnomsorgsgarantin har tre nya avdelningar öppnat under januari-april. Personalen i förskolan erbjuder barnen bra kost och rörelse samt mycket utevistelse. För att säkra kvaliteten i förskolan och ge barnen ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö erbjuds personalen kompetensutveckling. Personalen fortsätter att aktivt informera föräldrarna om vad utveckling och lärande innebär för deras barn i förskolans verksamhet. En stor satsning sker på ökat föräldrainflytande i förskolorna genom bland annat föräldraträffar minst två gånger under året. Föräldrastöd erbjuds även genom KOMET och stadens satsning "Alla Barn i Centrum" (ABC). Fritidsenheten erbjuder parklekarnas och mötesplatsernas besökare en mångfald av olika utbud varje dag och arbetar intensivt med att bjuda in fler föreningar till samverkan.

Tidiga insatser vid sjukfrånvaro, genomförande av gemensamt framtagna handlingsplaner utifrån resultatet av medarbetarenkäten 2011 samt modellen för medarbetarsamtal kommer att bidra till måluppfyllelse för medarbetarmålen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald

● Uppfylls helt

Medborgarna har valfrihet inom de delar av verksamheten som omfattas av lagen om valfrihetssystem inom vård och omsorg (LOV). Socialtjänsten och beställarenheten för äldre och funktionsnedsatta ger opartisk, muntlig och skriftlig information om de utföraralternativ som finns då brukaren fått ett beslut om insats. Brukarna väljer utförare av sina insatser där kundvalet är infört. Brukarna kan välja mellan utförare med olika inriktningar och på olika språk. Inom enheterna kvalitetssäkras verksamheten genom individuella genomförandeplaner och enheternas ledningssystem.

Stadens LOV-upphandling av privata enheter inom boende, boendestöd och sysselsättning beräknas vara klar under 2012. Alla beslut följs upp och brukarnas nöjdhet med insatserna mäts genom den centrala brukarundersökningen.

Broschyrer har utarbetats för att informera medborgarna om verksamheterna i förskolor, öppna förskolor, öppna parker, mötesplatser för yngre och äldre barn samt ungdomar. Valfrihet erbjuds föräldrar genom kommunala eller fristående förskolor, familjedaghem i varierande storlekar, gruppsammansättningar och inriktningar. Förskolorna har många kompetenser och inriktningar som presenteras på hemsidorna. För föräldrar till barn med svår autism finns specialförskolan Clavis att välja. Fritidsenheten erbjuder besökarna till parklekarna och mötesplatserna en mångfald av utbud samt arbetar intensivt med att bjuda in fler föreningar till mötesplatserna.

Inom äldreomsorgen har förvaltningen sett ett ökat behov av vård- och omsorgsboende för personer med kognitiv svikt inom staden. Som ett led i att öka valfriheten har Sättra vård- och omsorgsboende under tertial 1 omvandlat en boendeenhet till ett profilboende med inriktningen för personer med kognitiv svikt. Inflyttning i slutet av april.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom □ barnomsorg ● Uppfylls helt			79 %	75%	2012
Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet.					
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom □ omsorg om personer med funktionsnedsättning ● Uppfylls helt			66 %	67%	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Staden har en stor brist av platser inom omsorg om personer med funktionsnedsättning vilket påverkar valmöjligheten vad gäller boende. Situationen har påtalats av rådet för funktionshinderfrågor och anhöriga inom LSS-bostäder. Stadsdelen arbetar aktivt med att genomföra planerade byggnationer. Indikatorn mäts i slutet av året.

Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst			66 %	70%	2012
☐ Uppfylls helt					

Kommentar: Mätning sker under hösten 2012.

Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende			53 %	55%	2012
☐ Uppfylls helt					

Kommentar: Indikatorn mäts under hösten 2012.

NÄMNDMÅL:

Medborgarna erbjuds valfrihet, mångfald och kvalitet

☒ Uppfylls helt

Medborgarna tillförsäkras valfrihet inom de delar av verksamheten som omfattas av lagen om valfrihetssystem inom vård och omsorg (LOV). Brukarna väljer utförare av sina insatser där kundvalet är infört. Inom enheterna kvalitets-säkras verksamheten genom individuella genomförandeplaner och enheternas ledningssystem. Stadens LOV-upphandling av privata enheter inom boende, boendestöd och sysselsättning beräknas vara klar under året. Vi följer upp alla beslut och mäter brukarnas nöjdhet med insatserna genom den centrala brukarundersökningen.

Beställarenheten för äldre och funktionsnedsatta ger opartisk information om de olika utföraralternativ som finns. Biståndsbedömarna hänvisar till stadens hemsida Jämför service, så att brukarna kan välja den utförare som passar bäst inom de områden där det finns valfrihet.

På stadsdelens egna enheter för äldre, LSS-bostäder och assistansenheten har handlingsplaner upprättats och insatser som dokumentationsstöd och kompetensutveckling genomförts för att öka kvaliteten i verksamheten.

Förskolan erbjuder en hög kompetens inom skapande verksamhet, språk och kommunikation, rörelse, natur och miljö samt utveckling av barns inflytande. Olika inriktningar presenteras på förskolornas hemsidor.

Valfrihet erbjuds föräldrar genom varierande storlekar på förskolor, gruppsammansättningar och inriktningar. Förskolepersonalen strävar efter en mångfald i verksamheten och arbetar metodiskt för att utveckla den pedagogiska kvaliteten. För att säkra en god kvalitet sker en kontinuerlig utvärdering och uppföljning av verksamheten. Fritidsenheten erbjuder besökarna till parklekarna och mötesplatserna en mångfald i utbudet och bjuder in fler föreningar till mötesplatserna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

● Uppfylls helt

För att barn ska få ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö erbjuds förskolepersonalen mycket kompetensutveckling i kärnprocesser och målbilder. Personalens förståelse och inlevelse i arbetet har ökat och de har blivit mer medvetna om sitt förhållningssätt. Resultatet är att barnen fått ökade möjligheter till lek och inläring. Personalen utvärderar resultatet av sitt pedagogiska arbete i stadens självvärderingssystem. Personalen arbetar alltid med barnen i mindre grupper för att varje barn ska få utrymme, känna trygghet och utvecklas. I samarbete med föräldrarna upprättas en handlingsplan som beskriver kort- och långsiktiga mål utifrån varje barns behov. Individuella föräldrasamtal erbjuds varje förälder två gånger per år för att planera och utvärdera mål samt eventuella insatser för barnet. Regelbundna samtal förs med föräldrar till barn i behov av särskilt stöd. En stor satsning sker på ökat föräldrainflytande i förskolorna vilket är positivt för varje barns utveckling. För att klara barnomsorgsgarantin har tre nya avdelningar öppnat under januari-april.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete			100 %	tas fram av nämnden	2012
□					
● Uppfylls helt					

Kommentar: I det årliga systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs skyddsround och barnsäkerhetsgenomgång under april och maj på alla förskolor. En daglig tillsyn av säkerheten sker året om. För att säkerställa barnsäkerheten på specialförskolan Clavis diskuteras miljö- och säkerhetsfrågor på personalmöten och i verksamheten under dagen. Förskolan har nyligen fått ett extra staket närmare förskolan vilket har minskat utegårdens storlek och underlättat överblicken av barnens aktiviteter.

Andel förskollärare av antal anställda			38 %	öka	2012
□					
● Uppfylls helt					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet. Enheterna har aktivt arbetat för att anställa fler förskollärare vid vakanta tjänster, vidareutbildat barnskötare till förskollärare och satsat på mentorskap till nyanställda för att ge stöd i yrket.

Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen av- □ seende trygg och säker miljö ● Uppfylls helt			82 %	öka	2012

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet och avvaktar resultatet av förskoleundersökningen 2012. Målet uppnåddes delvis 2011. Under 2010 och 2011 deltog personalen i ett flertal utbildningar och hade då vikarier på avdelningarna. Detta kan ha upplevts otillfredsställande av föräldrarna. Enheterna arbetade intensivt under resterande delen av 2011 och första kvartalet 2012 med att visa föräldrarna att miljön för deras barn är trygg och säker. Bland annat har personalen inte varit lika mycket frånvarande på grund av utbildningar. Det är en svår balansgång att ge personalen den fortbildning som behövs i verksamheten samtidigt som de bör vara kvar i barngrupperna för att barn och föräldrar ska känna trygghet.

Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen av- □ seende utveckling och lärande ● Uppfylls helt			80 %	öka	2012

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet och avvaktar årets förskoleundersökning. Målet uppnåddes delvis 2011. Personalen har aktivt informerat föräldrarna om vad utveckling och lärande innebär för deras barn i förskolans verksamhet och hur avdelningarnas planering ser ut. Konkreta exempel är månadsbrev, dialog vid lämning och hämtning, digitala bildramar i hallen med visuell beskrivning av barnens aktiviteter under dagen, viktig skriftlig information på anslagstavlor i hallen mm. Den dagliga dialogen är personalens viktigaste forum för samtal och information mellan förskola och hem då även tvåspråkig personal finns att tillgå. Föräldrarna bjuds in till att delta i barnens aktiviteter för att konkret se vad barnen gör i förskolan och få information om hur barnens lärande sker.

Antal barn per avdelning □ ● Uppfylls helt			16	oförändrad	2012

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet.

Antal barn som inte barn- ● omsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	0 st	Apr 2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Genom planering av barnomsorgsplatser och snabba åtgärder har vi klarat barnomsorgsgarantin. Förskolan Sättagårdsvägen 8 i Sättra, förskolan Ekholmsvägen 250 B i Skärholmen och förskolan Torppläntan 8-10 i Vårberg har utökat med en avdelning var under perioden.

Antal förskolebarn per an-	4,6 st	oförändrad	2012
□ ställd(årsarbetare)			
● Uppfylls helt			

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet.

Personalens bedömning av	3	öka	2012
"Förskolans förmåga att			
□ stödja barns lärande och			
utveckling"			
● Uppfylls helt			

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda försko-	2011-01-01	2014-12-31	
lans medarbetare kompetensutveckling			
● och erbjuda medarbetarna pedagogisk			
grund- eller vidareutbildning till barnsköta-			
re eller förskollärare			

Kommentar: Förskolans medarbetare erbjuds den kompetensutveckling som behövs i verksamheten samt pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare. Totalt läser 16 barnskötare vidare till förskollärare varav fem är färdiga i vår och åtta i december 2012. Fler kommer att börja under 2012. Utbildningen "Praktisk IT och mediautbildning" (PIM) i förskolan fortsätter. I mars examinerades 56 personer i nivå tre och 144 personer har påbörjat sin kurs. All personal på specialförskolan Clavis har utbildning, erfarenheter och kompetens som är viktiga för dessa barn. Alla medarbetare har en individuell utvecklingsplan. Utöver det har personalen deltagit i föreläsningar och seminarier i lekpedagogik, specialpedagogik, alternativ kommunikation (AKK), sociala berättelser, mat och rörelse med mera.

Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktivite-	2012-01-01	2012-12-31	
ter för att säkerställa att föräldrars val i			
● större utsträckning kan tillgodoses samt			
verka för att många alternativ finns att			
välja mellan			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Under året ska vi arbeta för att ta fram fler aktiviteter som säkerställer att föräldrars val i större utsträckning kan tillgodoses samt verka för att många alternativ finns att välja mellan. Ansökan till förskolan sker digitalt av vårdnadshavaren som kan välja fem olika förskolor. Information om respektive förskola finns på www.stockholm.se. Förutom Kontaktcenter (KC) informerar och svarar Skärholmens medborgarkontor på frågor från föräldrar. För att nå så många medborgare som möjligt arbetar medborgarkontoret mobilt från och med 2012 och besöker kontinuerligt bland annat de öppna förskolorna i stadsdelen. Vårdnadshavares val och efterfrågan styr i hög grad den strategiska förskoleplaneringen i stadsdelen.			
Stadsdelsnämnderna ska ta fram konkreta handlingsplaner för de olika pedagogiska verksamheternas fortsatta arbete med att införa it i pedagogiken samt it i de administrativa rutinerna	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Genom IT-utbildning och utbyggnad av de trådlösa nätuppkopplingarna i förskolorna möjliggörs en utveckling av IT för barn och personal. All personal inom förskolan har erbjudits att delta i utbildningen "praktisk IT- och mediekompetens" (PIM) som är en kombination av handledning via Internet och studiecirkel. Webbplatsen ingår i det uppdrag Skolverket har fått av regeringen för att främja utveckling och användning av informationsteknik i förskolan. Totalt sedan PIM infördes har 56 personer examinerats på nivå tre, vilket innebär att första delen i PIM-utbildningen avslutats och 144 personer har påbörjat sin PIM-utbildning. Sex stycken chefer har påbörjat utbildningen chefs-PIM varav tre har examinerats på nivå två och två på nivå ett. I januari reste en grupp till London för att bland annat besöka en IT- mässan där olika pedagogiska IT-verktyg presenterades. Specialförskolan Clavis använder Ipad i den dagliga verksamheten med barnen och diskussion pågår om vilka IT-verktyg förskolan ska förstärka verksamheten med.			
Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för inkomstkontroll	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Avdelningen Förskola och fritid har sedan tidigare fastställt rutiner för inkomstkontroll vid barnomsorgsavgifter. Omprövning görs en gång om året under tiden oktober – december. Informationsbrev och inkomstblankett samt svarskuvert skickas till alla familjer som inte redan betalar högsta avgift och som inte inkommit med ny inkomstuppgift efter januari innevarande år. Inkomstprövning mot Infotorg och Skatteverket görs för att fastställa att rätt avgift har betalats.			
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2012-01-01	2012-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: I den pedagogiska verksamheten ingår matematik, naturvetenskap och teknik ämnesövergripande. Genom nätverk på förskolorna och i förskoleenheterna sker detta utvecklingsarbete. Personalen arbetar projektinriktat och utgår från ett helhetsperspektiv i barn- och kunskapssyn. Det är en utmaning för specialförskolan Clavis att utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i verksamheten. För att stimulera dessa barn arbetar personalen för att utveckla miljön på förskolan, de går på fortbildning och köper in olika material.

- Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan 2012-01-01 2012-12-31

Kommentar: Den 16 april introducerades det nya språkprogrammet som i fortsättningen ska användas av all personal i verksamheten. Personalen utvecklar kontinuerligt sitt arbete med barnens språkutveckling genom fortbildning, föreläsningar och nätverk. Olika underlag används för att dokumentera arbetet med barnens språkutveckling. Barns och personals olika språk kartläggs varje år. Barnens språksituation tas upp i individuella utvecklingssamtal med föräldrarna. I samarbetet med vårdnadshavare har modersmålets betydelse betonats och uppmuntrats för barnens framtida språkkunskaper. Utlåning av barnböcker på olika språk erbjuds kontinuerligt föräldrarna vilket har resulterat i att barnen visar intresse och glädje över sitt modersmål. Personalen diskuterar språkets olika genrer såsom berättande, beskrivande, informerande och argumenterande i syfte att barn och personal ska anpassa sitt språk utifrån olika sammanhang. I projektinriktade arbetssätt med mindre grupper har språket varierats och nya ord tillförts. Barnen möter tillsammans med personal och andra barn nya situationer och platser som väcker frågor och utvecklar språket. På specialförskolan Clavis har barnen bland annat stora funktionsnedsättningar inom kommunikation och språk. Det är en stor utmaning för personalen att utveckla fungerande kommunikationssätt för varje barn. Aktiviteter genomförs i syfte att ge barnen erfarenheter att kommunicera kring. För att kartlägga barnens tal- och språkutveckling testas barnen genom en särskild metod "PEP". Stadsdelens talpedagog stödjer och handleder förskolans personal i barns språkutveckling.

- Stadsdelsnämnderna ska utveckla samverkan med fristående förskolor och både kommunala och fristående skolor 2011-01-01 2012-12-31

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Förskola och fritid ingår i stadsdelens lokala och övergripande samverkansforum tillsammans med socialtjänst, skolor, polis, BVC och vårdcentraler där gemensamma frågor diskuteras. Både kommunala och fristående förskolor samt skolor inbjuds till dessa forum. Fler fristående förskoleverksamheter har anslutit sig till stadens gemensamma barnomsorgskö. För närvarande ingår sju fristående förskolor och sju fristående familjedaghem i stadsdelens kösystem. Till öppna parker och mötesplatser inom fritiden kommer besökare från både kommunala och fristående förskolor samt skolor. Bland annat sker ett samarbete med Västerholms friskola som besöker 2:a Hemmet en gång i veckan för att ha dansundervisning. En arbetsgrupp bestående av representanter från skolan, socialtjänsten och BUP ska kartlägga och hitta en gemensam handlingsplan för elever med hög skolfrånvaro där Västerholms friskola deltar. Arbetet enligt "Barn i riskzon" har utökats och omfattar sedan mars även en grupp i Skärholmen med Lillholmsskolan och Västerholms friskola. Ett gemensamt samverkansforum där alla förskolor och skolor, polisens familjevårdsenhet, barncentrum och åklagare var inbjudna genomfördes i april på temat "våld i nära relation". I form av ett dialogseminarium diskuterade deltagarna vad de gjort och kan göra för att förebygga våld i nära relation samt vilka svårigheter som finns. På uppdrag av KF har ett branschråd bildats för att förbättra samarbetet med fristående förskolor.

Stadsdelsnämndernas ska säkerställa att	2012-01-01	2012-12-31
● förskolans nya läroplan är implementerad i alla förskolor		

Kommentar: Den reviderade läroplanen implementerades för all personal på kvalitetsmöten under 2011. Uppföljning av den sker kontinuerligt genom de pedagogiska utvecklingsledningarna i varje enhet. Diskussioner för att öka informationen och förståelsen kring förskollärarnas och barnskötarnas förändrade uppdrag enligt nya läroplanen har förts fortlöpande sedan hösten 2011. Diskussion fortgår om hur personalen kopplar läroplansmålen till verksamhetens olika aktiviteter.

Utbildningsnämnden ska i samverkan	2012-01-01	2012-12-31
● med stadsdelsnämnderna utarbeta skriftliga riktlinjer för rutiner vid övergången mellan förskola och skola		

Kommentar: Stadsdelens förskolor och skolor har ett upparbetat samarbete som benämns "Den röda tråden". Det är gemensamt utarbetade skriftliga riktlinjer och rutiner för övergången mellan förskola och skola som alla följer. En gemensam pedagogisk grundsyn på barns utveckling och lärande ska förhindra att klyftor uppstår mellan olika verksamhetsformer. Det är i mötet mellan olika kompetenser som pedagogiska vinster med samarbete finns. I staden pågår för närvarande ett stadsövergripande arbete med att ta fram gemensamma rutiner kring barns övergång till skolan. I avvaktan på dem används de befintliga.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra en granskning av placerade barns skolsituation	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Utbildningsnämnden har genomfört en kartläggning och resultatet har presenterats i en rapport. I barn- och ungdomsenheten har tagits fram rutiner och checklistor för att tillgodose att placerade barn/ungdomar har en väl fungerande skolgång.

NÄMNDMÅL:**Förskolorna arbetar för att öka barnens hälsa och välmående**

● Uppfylls helt

Utifrån kartläggning och behov har en förändring av förskolornas gårdar påbörjats i samarbete med Sisab för att utveckla utemiljön. Målet är att miljön ska inbjuda barnen till fysiska aktiviteter, lek och experiment, flytta ut den pedagogiska verksamheten och utmana barnens rörelse och motorik. Barnens fysiska hälsa har ökat genom personalens strävan att ge barnen bra kost samt mycket rörelse och utevistelse. En kartläggning av barnens utevistelse som gjordes förra året har i år blivit ett årsmål i en ny indikator. Ett arbete med att utveckla hälsofrämjande insatser i samverkan mellan förskola och barnhälsovården har påbörjats. En arbetsgrupp med representanter för förskola, öppen förskola och barnavårdscentralen är tillsatt som kommer att arbeta med dessa frågor under året.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Resultat av personalens självvärdering gällande □ barns utevistelse i för- skolan ● Uppfylls helt			3	2012

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Utveckla en utmanande utemiljö i försko- lan med fokus på barns rörelse	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar: Utifrån kartläggning och behov har en förändring av förskolornas gårdar påbörjats i samarbete med Sisab för att utveckla utemiljön. Målet är att miljön ska inbjudas barnen till fysiska aktiviteter, lek och experiment, flytta ut den pedagogiska verksamheten och utmana barnens rörelse och motorik. De flesta förskolor gör utflykter varje vecka som särskilt ska utmana barns rörelse, uthållighet och lärande. Alla barn ska vara ute minst en gång per dag på förmiddagar och/eller eftermiddagar om inte väderförhållanden hindrar detta. En utvecklande och utmanande utemiljö i förskolan med fokus på barns rörelse prioriteras alltmer. En förskoleenhet planerar att ha en studiedag med fokus på den pedagogiska utemiljön under våren.			
● Utveckla hälsofrämjande insatser i sam- verkan med barnhälsovården	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar: Arbetet med att utveckla hälsofrämjande insatser i samverkan mellan förskola och barnhälsovården har påbörjats. En arbetsgrupp med representanter för förskola, öppen förskola och barnavårdscentralen är tillsatt som kommer att arbeta med dessa frågor under året.			

NÄMNDMAL:

Förskolorna skapar goda förutsättningar för att öka barns språk- och kunskapsutveckling, med fokus på svenska språket

● Uppfylls helt

Personalen i förskolan arbetar efter stadsdelsförvaltningens gemensamma språkprogram för att utveckla barnens språk. De arbetar för att föräldrar och barn ska känna att deras modersmål är viktigt och att föräldrarna ska medverka i barnens språkliga utveckling. I föräldrasamtalen använder personalen bildlig dokumentation för att öka föräldrars förståelse för sina barns språkutveckling. Förskolorna har bibliotek med böcker på barnens modersmål som föräldrarna lånar hem. Barnens språk utvecklas när föräldrarna på hemspråket läser de sagor barnen får höra på svenska i förskolan. Personalens kunskap om att utforma

en språkstimulerande miljö har ökat och inspirerat till ett mer aktivt språkarbete.

Genom leken och ett projektnriktat arbetssätt har barnen uppmuntrats att utforska språket och sitt logiska tänkande. Förskolorna har en språkansvarig som ingår i större nätverk både för stadsdelen och för hela staden. Personalen använder den kultur barnen lever i och uppmuntrar dem till frågor, tankar och idéer. Arbetet med mindre barngrupper har visat goda resultat genom att barnen vågar tala mer, ställa fler frågor, testa sina hypoteser och upptäcka samt förundras över språkets kommunikativa förmåga.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel-år	Årsmål	Period
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	36,36 %	0 %	0 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Vi beräknar att under året i genomsnitt inte ha fler än 14 barn i barngrupper 1 - 3 år. För att klara barnomsorgsgarantin under våren fick några avdelningar ta in ett extra barn men detta jämnar ut sig under resterande del av året. Vissa småbarnsavdelningar har normalt inte ens 14 barn.

Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	28,85 %	0 %	0 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Vi beräknar att i genomsnitt under året inte ha fler än 18 barn i barngrupper 4-5 år. För att klara barnomsorgsgarantin under våren fick några avdelningar ta in ett extra barn men detta jämnar ut sig under resterande del av året.

Resultatet av enheternas självvärdering avseende språkutveckling och kommunikativ förmåga (skala 1-6)	3,5	2012
Uppfylls helt		

Kommentar: Vi beräknar att klara årsmålet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förskolan använder språkprogrammet och språkkartläggningen i arbetet med barns språk- och kunskapsutveckling	2012-01-01	2014-12-31	

Kommentar: I förskolorna används olika underlag för att dokumentera arbetet med barns språk- och kunskapsutveckling. Barns modersmål och personals olika språkkunskaper kartläggs varje år. I april introducerades stadsdelens nya språkprogram som i fortsättningen ska användas av personalen i språkarbetet med barnen. Barnen på specialförskolan Clavis har bland annat funktionsnedsättningar inom kommunikation. För att stödja dessa barns språk- och kunskapsutveckling arbetar personalen mycket med att hitta ett fungerande kommunikationssätt för varje barn.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Förskolan kartlägger språksituationen för ● barn med annat modersmål tillsammans med föräldrarna	2011-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Kartläggning av antal aktiva språk hos barnen indelat efter ålder och språk genomförs varje år. För första gången 2011 kartlades även personalens olika språkkunskaper vilka är en stor tillgång i verksamheten. Personalen går igenom barnens språksituation via språkkort och språkdomäner med föräldrarna vid de individuella utvecklingssamtalen. Specialförskolan Clavis deltar i stadsdelens kartläggning kring barns modersmål. Dock kartlägger förskolan även själva varje barns språkliga utveckling för att anpassa och erbjuda dessa barn ett lämpligt kommunikationssätt och kommunikationsmetod. Samtliga förskolor har nu även börjat använda stadsdelens nya gemensamma språkprogram.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

◆ Uppfylls delvis

Satsningar har gjorts inom stadsdelens egna verksamheter för att öka brukar-
nöjdheten och brukarnas upplevelse av trygghet. Resultatet som mäts i brukar-
undersökningen till hösten baseras på alla resultat från samtliga enheter som
bedriver verksamhet åt Stockholms stad. De privata aktörernas förbättringsar-
beten för att öka nöjdhet och trygghet regleras i avtalen och kan därför inte re-
dovisas i tertialrapporten och det blir därför svårt att uppskatta utfallet av indi-
katorn. Det som presenteras i tertialrapporten baseras på den kommunala verk-
samheten. Förvaltningen kommer att påtala resultaten från brukarundersök-
ningarna vid verksamhetsuppföljningar och vid samverkan med aktörer för att
öka nöjdheten och tryggheten för brukarna.

Insatser för barn och unga bedrivs utifrån evidens- och kunskapsbaserade me-
toder. I behandling och insatser är målsättningen att stärka de resurser som
finns i familj och nätverk. Inriktningen är att hitta hållbara lösningar i öppen-
vård och att öka insatserna för barn och unga i deras närmiljö. Inom socialtjän-
sten har en systematisk arbetsprocess påbörjats för att höja kvaliteten i det arbete
som bedrivs för unga och deras familjer, för det har långsiktiga mål, delmål och
aktiviteter tagits fram. Målsättningen är att bedömningar och insatser ska ha
forskningsstöd, att ungas behov tillgodoses på bästa sätt och att unga och deras
familjer får ett bra bemötande.

Placerade barns och ungas skolgång är fortfarande i fokus och samtliga av årets
placeringar har kartlagts och granskats. Enligt dokumentationen beaktas alla de
placerade ungdomarnas skolsituation, men dokumentationen kan systematisere-
ras ytterligare för att förenkla uppföljning. I de fall skolgången inte fungerat
finns det ofta en omfattande problematik.

Särskilt samarbete har pågått sedan 2011 i projektet ”Våldsutsatta barn - samverkan inom socialtjänsten”. Medel har beviljats från länsstyrelsen och har använts till kompetensutveckling och för att utveckla samarbetet mellan familjerätt, barnenhet och kontaktverksamhet. Socialtjänsten har för avsikt att söka medel för ytterligare ett år.

Förskolan stödjer barn och föräldrar vid övergången till skolan enligt en arbetsplan. I stadsdelen finns dels en övergripande nätverksgrupp för hela stadsdelen och dels lokala nätverksgrupper ”Röda tråden”. Föräldrar erbjuds föräldrastöd genom bland annat föräldraträffar, KOMET och stadens satsning ”Alla Barn i Centrum” (ABC). Till hjälp för föräldrar som arbetar på kvällar, nätter och helger erbjuds barnomsorg på obekvämt arbetstid. Personer som barnen ofta redan känner anställs för barnomsorg i hemmet tills föräldrarna kommer hem. Stadsdelens öppna parker är öppna för alla medborgare och erbjuder öppen förskola, parklek och mötesplats för ungdomar.

Fortbildningsinsatser pågår inom äldreomsorgen, LSS-bostäder och assistansenheten. Alla enheter arbetar med dokumentationsstöd och hur man involverar brukaren när man skriver genomförandeplanen så att de upplever att de är delaktiga och är med och påverkar utformningen av stöd och hjälp. Satsningar för att utveckla anhörigstödet och för att nå fler yngre äldre för hälsofrämjande aktiviteter har inletts. Projektet teambaserat arbetssätt på Sätra vård- och omsorgsboende fortsätter där personalen kompetensutvecklas och de olika yrkesgruppernas roller och ansvarsfördelning tydliggörs. Projektet riktar sig även till att personalens resurser tas tillvara mer för att på så sätt också öka kvaliteten i omsorgsarbetet. Inom assistansen började enhetscheferna under första tertialet med att göra hembesök hos alla brukare som har personlig assistans, ett led i att se hur brukarna upplever insatserna och hur det fungerar tillsammans med assistenterna. Inom avdelningen äldre och funktionshindrade har samtliga verksamheter upprättat handlingsplaner där de beskriver hur brukarens upplevelse av service och omsorg skall bli bättre. Samtliga verksamheter kommer att skicka ut informationsblad till brukarna eller dennes företrädare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ASI (Addiction Severity Index) utredningar ● Uppfylls helt			75 %	tas fram av nämnden	2012

Kommentar: När det gäller ASI-utredningar i missbruksärenden har en person avsatts för att särskilt ansvara för att systematisera arbetet. Av 23 nystartade missbruksutredningar har 18 ASI-grundintervjuer registrerats, vilket utgör 78 %. Målet kommer att nås.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av inkommande anmälningar inom BoU där det inleds en utredning (IoF) □ Uppfylls helt			46,8 %	fastställs 2012	2012
Kommentar: Indikatorn är ny. Årsmålet utgår från 2011 års siffror.					
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård ●	78,6 %	75 %	75 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
Kommentar: Indikatorn mäter andelen barn och unga i öppenvård under perioden april 2011 till mars 2012. Barn och unga erbjuds i ökad utsträckning stöd och behandling i öppenvård. Avsikten är att minska institutionsvården, men även att insatserna bättre ska motsvara barns och ungas behov, där nätverket ingår som en naturlig del. Före beslut om dygnetruntvård eller extern öppenvård görs en prövning av om behovet kan tillgodoses av stadsdelens egna öppenvårdsresurser. Öppenvård för barn, ungdomar och deras familjer har genomförts av ungdomsteamet Team 127, av boendestödjare för unga i träningslägenhet och Framnäsgruppen AB, som arbetar med familjebehandling på stadsdelsnämndens uppdrag.					
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år) ●	75,73 %	70	69 %	öka	Tertial 1 2012
Kommentar: Indikatorn mäter antalet barn och unga 0-19 år som avslutats inom individ- och familjeomsorgen under april 2010 till mars 2011 och inte återaktualiserats inom tolv månader. Av alla som avslutats under denna period är andelen barn och unga som inte återkommit inom tolv månader 75,7 %. En analys av resultatet och en sammanfattande redovisning kommer att ske i samband med tertialrapport 2.					
Andel enskilda som minskat sitt behov av stöd inom socialpsykiatri □ Uppfylls helt			15 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året utifrån individuppföljningen inom socialpsykiatri. SLK kommer att vara behjälplig med att ta fram resultaten i slutet av året utifrån vad som registrerats i kvalitetssystemet.					
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri, IoF ●	75,6 %	90 %	90 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Under 2012 har socialpsykiatrien en stabil personalsituation och kommer att utveckla kontrollen av hur genomförandeplaner bedrivs. På årsbasis kommer vi att uppnå 90 %. Det finns alltid ett visst bortfall med mycket svårt sjuka personer eller där insatsen avbrutits innan genomförandeplan gjorts.

Andel klienter inom socialpsykiatrien som erhållit två uppföljning			75 %	tas fram av nämnden	2012
□ enligt DUR under året					
● Uppfylls helt					

Kommentar: Syftet med mätningen är att säkerställa att klientens behov utvärderas vid minst två tillfällen under ett år. Tidigare har det gjorts en beräkning som mäter två uppföljningar för varje beslut, men det ska mätas två gånger för varje person. Efter att denna felberäkning undanröjts gör vi två uppföljningar och uppfyller målet. Resultatet tas fram till verksamhetsberättelsen 2012. Arbetet är nu i gång med rapportering av ärenden i en särskild länk som 2013 läggs in i paraplyet.

Andel mål för den enskilde, med insatser inom socialpsykiatrien,			50	fastställs 2012	2012
□ som i snitt uppnås (IoF)					
● Uppfylls helt					

Kommentar: Detta är första året för indikatorn och därför räknas årets värden som ett så kallat "noll" år som ska ligga till grund för nästa års målberäkning. Mätningen görs utifrån kvalitetssystemets individuppföljning.

Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom IoF, socialpsykiatri	0,62 %	0,8 %	0,8 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
●					

Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom vuxen missbruk, IoF	0,26 %	0,35 %	0,35 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
●					

Kommentar: Av Sveriges befolkning beräknas 8 % ha missbruksproblem varav 3,5 % beroendeproblematik. Vidare bedöms ytterligare ca 10 % av befolkningen ha en riskabel alkoholkonsumtion. Erfarenheten visar att endast få av alla människor med missbruksproblem söker vård för dessa. I jämförelse med övriga samhället är andelen medborgare som fått missbruksvårdsinsatser i Skärholmen förhållandevis liten - få söker hjälp för missbruk.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som på det hela taget □ är nöjda med sin insats (IoF) ● Uppfylls helt			75 %	82	2012
Kommentar: Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen när resultatet från årets brukarundersökning är klar.					
Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som upplever att de fått en förbättrad livssituation enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (IoF) □ ● Uppfylls helt			25 %	öka	2012
Kommentar: Mätningen görs utifrån kvalitetssystemets individuppföljning till verksamhetsberättelsen.					
Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF) □ ● Uppfylls helt			75 %	76	2012
Kommentar: Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen när resultatet från brukarundersökningen är klar.					
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar □ ● Uppfylls helt			90 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Totalt har 13 ungdomar under 15 år kallats på grund av misstänkt brott, alla har kommit till samtal (januari-mars).					
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF) ●	72,77 %	76 %	76 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Indikatorn mäter antalet vuxna i biståndsbedömd öppenvård under perioden april 2011 till mars 2012. Trots strävan att nå årsmålet på 76 % uppnås endast 72,8 %. Resultatet ligger nära årsmålet och prognosen är att verksamheten kommer att kunna nå årsmålet. Enheten fortsätter att metodiskt arbeta för användande av insatser i stadsdelens egen regi i form av CRA, KBT, återfallsprevention, träningslägenhet, försökslägenhet, arbetsträning, boendestöd och egna medel.

Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	61,79 %	60	55 %	öka	Tertial 1 2012

Kommentar: De personer som kommer i kontakt med socialtjänsten för beroendeproblematik har ofta långtgående och kroniska problem. Enheten når årsmålet med god marginal och årsmålet på 55 % ska till VP 2013 ses över och läggas på en högre nivå.

Antal familjer med barn som saknar stadigvarande bostad (IoF)	23 st	23 st	23 st	fastställs 2012	Tertial 1 2012

Kommentar: Definition gäller samtliga barn under 18 år som saknar stadigvarande bostad. En barnfamilj kan utgöras av ensamstående eller sammanboende föräldrar med minderåriga barn som bor tillsammans, växelvisboende och umgängesbarn.

Antal nytillkomna försöks- och träningslägenheter (IoF)			6	fastställs 2012	2012
Uppfylls helt					

Kommentar: Socialtjänsten har hittills i år fått sju försökslägenheter, varav tre till "Bostad först".

Antalet försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i stadsdelsnämnden (IoF)	2 st	2 st	2 st	fastställs 2012	Tertial 1 2012

Kommentar: Under perioden januari-mars har två försökslägenheter övergått till eget kontrakt. Vi har tolv försökslägenheter kvar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktions- □ nedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			60 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Mätningen sker under maj och december och är resultat från individuppföljningar.					
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) □ ● Uppfylls helt			89 %	89 %	2012
Kommentar: Informationsinsatser har genomförts i form av nyhetsbrev. Anhörigmöten har hållits där man samtalat om vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas i verksamheterna. På mötet har också getts information om aktuella händelser i verksamheten. Liknande diskussioner och information har skett med de boende, dels ute på LSS-bostadens boendemöte men också på de övergripande boendemötena som sker med representanter från samtliga LSS-bostäder. Personalen har på arbetsplatsträffar diskuterat frågor om bemötande och värdegrund. De boende och deras anhöriga har informerats om att det är mycket viktigt att de svarar på brukarenkäten som kommer i höst.					
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) □ ● Uppfylls helt			71 %	72 %	2012
Kommentar: Indikatoren mäts i slutet av året. Genomförandeplaner är brukarens möjlighet att påverka insatsens utformning. På LSS-bostäder har personalen fått stöd i hur man dokumenterar och hur man skriver genomförandeplaner. Personalen har kännedom om LSS och på arbetsplatsträffarna diskuteras hur man ska kunna ge brukarna möjlighet att i så stor omfattning som möjligt påverka insatsens utformning.					
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) □ ● Uppfylls helt			70 %	tas fram av nämnden	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året. Förvaltningens förväntas nå årsmålet. De boende möblerar sina egna lägenheter och de flesta av LSS-bostäderna är moderna. De bostäder som inte är moderna kommer att ersättas med nya inom ett par år.

Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS			0 %	tas fram av nämnden	2012
☐ eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)					
● Uppfylls helt					

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året.

Antal nytilkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden			0 st	100 st	2012
☐ (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)					
● Uppfylls helt					

Kommentar: Stadsdelen är med i projekteringen för nya gruppboendestäder, som beräknas bli klara 2014. De bostäder som först planeras ska ersätta de bostäder på Nya Byvikens- LSS bostad som inte är fullvärdiga.

Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			91 %	91%	2012
◆ Uppfylls delvis					

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året. Indikatorn mäter hur trygg den boende är utifrån brukarundersökningens fråga "Jag känner mig trygg i mitt boende." De två bästa alternativen räknas som nöjd på den 5-gradiga skalan. Inom stadsdelens LSS-bostäder har en handlingsplan tagit fram för att öka brukarnas nöjdhet. Den berör resultat från brukarenkäten om bemötande, möjlighet för brukaren att ha nattgäster samt hur man kan påverka det stöd som ges. Diskussioner förs på boendemöten samt på arbetsplatsträffar. Resultat från arbetet är inte fastställt. Under 2011 var det en rotation av enhetschefer mellan boendena som vi tror påverkat tryggheten. Med det som grund har enhetscheferna under första tertiet påbörjat individuella möten med såväl brukare som anhöriga för att öka tryggheten. LSS-boende för barn drivs inte av stadsdelen, det som finns är ett privat korttidsboende för barn.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			90 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Mäts i brukarundersökningen för personer med funktionsnedsättning i slutet av året.					
Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			91 %	91 %	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året. Svaret på indikatorn ska mäta helhetsintrycket av den dagliga verksamheten utifrån brukarundersökningens fråga "Jag är nöjd med min dagliga verksamhet". De två bästa alternativen räknas som nöjd på den 5-gradiga skalan. Stadsdelen har den dagliga verksamheten på entreprenad.					
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			91 %	91 %	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året. Svaret på indikatorn ska visa helhetsintrycket av korttidsboendet utifrån brukarundersökningens fråga "Jag är nöjd med mitt korttidshem". De två bästa alternativen räknas som nöjd på den 5-gradiga skalan. Stadsdelen driver inga egna korttidsboenden i stadsdelen utan de som finns är i privat regi.					
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ◆ Uppfylls delvis			88 %	88 %	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. En handlingsplan är framtagen för att stadsdelens egna LSS-bostäder ska öka resultatet för indikatorn. Enheterna kommer att anordna insatser kring etik och bemötande, enhetscheferna för diskussioner på arbetsplatsträffar, boendemöte och anhörigråd. Enhetscheferna har påbörjat att träffa samtliga boende och deras anhöriga för avstämning. Svarsfrekvensen för 2011 var extremt låg och gör att resultaten inte är statistiskt användbara. Endast ett par respondenters svar påverkar det totala resultatet stort och blir svårt att använda som konkret verktyg till förbättring. Flera insatser har under första tertialet gjorts för att höja svarsfrekvensen till höstens brukarenkät.					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel omsorgspersonal med □ grundutbildning (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			91 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Förvaltningen har en hög andel personal med grundutbildning och förväntas uppnå målet.					

Andelen nöjda omsorgstagare - □ biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			90 %	84 %	2012
Kommentar: Indikatoren mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Sättra vård- och omsorgsboendes dagverksamhet planerar att genomföra en egen observation gällande mat, trivsel och aktiviteter varje höst. Varje gäst blir tillfrågad om maten smakade bra, om man trivs på dagverksamheten och med personalen samt om aktiviteterna. Dessa frågor görs i direkt anslutning till måltider och aktiviteter. Samtliga gäster blir tillfrågade och de som på grund av en långt framskriden demenssjukdom inte kan svara adekvat observeras av personalen, som noterar de boendes ansiktsuttryck och mimik. Målet förväntas uppnås.					

Andelen nöjda omsorgstagare - □ hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg) ◆ Uppfylls delvis			84 %	84 %	2012
Kommentar: Indikatoren mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Resultatet för indikatoren var lågt 2011 och det kan finnas risk att det även blir lågt i år. Cirka 50 % av all hemtjänst som bedrivs utförs av privata aktörer som är upphandlade enligt LOV, deras arbete med att få nöjda omsorgstagare regleras i avtalet. För att få upp mätvärdena på indikatoren har den kommunala hemtjänsten följt upprättad handlingsplan för att öka brukarnöjdheten. All personal har deltagit i projekt "Vård i annans hem". Enheten har haft tre sammankomster under året. Under våren har ett- samtalskontrakt, - prioriteringslista för årets arbete tagits fram utifrån åtaganden samt arbetsmiljön. Hemtjänsten kommer arbeta särskilt för att upprätta godkända genomförandeplaner och göra insatser på ett tryggt sätt och trivsam arbetsmiljö. Hemtjänsten har också tagit fram ett frågeformulär med fem frågor som kunder kan svara på. Frågor som ställs är till exempel; "vilka tre saker är viktiga för dig, för att du ska känna dig trygg och delaktig i den hjälpen vi ger till dig?" Utifrån dessa svar kommer hemtjänsten ytterligare att forma insatsen vi ger till våra brukare. De brukare som vi hittills har intervjuat har varit nöjda med den hjälpen de får. Det som är viktigt för de flesta är att det så ofta som möjligt är samma person samt att personalen kan svenska språket så att man förstår varandra. Synpunkter och klagomål har minskat något, vilket vi tolkar som att kunder får sin hjälp som planerat. Under perioden har enheten gjort en justering i ledningsorganisationen för att bättre kunna möta upp kvaliteten och ge medarbetarna stöd i detta arbete. Flera rutiner har förändrats och tydliggjort medarbetarnas roll och ansvar.					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg) ☐ Uppfylls helt			84 %	84 %	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Det finns flera privata vård- och omsorgsboenden i stadsdelen. Sätra vård- och omsorgsboende som drivs i kommunal regi har skickat ut nyhetsbrev för att informera om vad som hänt och vad som planeras i verksamheten. Med mer kännedom om verksamheten hoppas man att upplevelsen av trygghet ska öka. Enheten har fortsatt sitt projekt med teambaserat arbetssätt där resultatet av projektet förväntas ge brukarna en upplevelse av nöjdhet när personalen arbetar tillsammans mot samma mål och använder varandras kompetens till fullo. Mycket aktiviteter i och utanför huset är planerat. Under perioden har på tomten minnenas torp färdigställts och blir en ny mötesplats för de boende.					
Maten smakar bra - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg) ☐ Uppfylls helt			75 %	75 %	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Cirka 50 % av hemtjänsten utförs av privata utförare som är upphandlade enligt LOV. Deras arbete med bland annat, kost regleras i avtalet. Den kommunala hemtjänsten får sina matlådor från Stora Sköndal. De synpunkter som kan komma angående maten är att portionen är liten, i de fallen brukar det gå bra att öka matmängden något. Hemtjänsten har även upprättat direktkontakt mellan matlådekund och köket på Stora Sköndal för att få synpunkterna åtgärdade. Många av hemtjänstens kunder får hjälp att laga maten. Ett kostprojekt planeras att starta senare i år som ska leda till att personalen får kunskap och handledning i hur man bereder enklare rätter hemma hos kunderna. Med denna insats förväntas nöjdheten öka.					
Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg) ☐ Uppfylls helt			75 %	75 %	2012
Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Det finns flera privat drivna vård- och omsorgsboenden i stadsdelen. Sätra vård- och omsorgsboende som är stadsdelens eget boende bytte matleverantör under hösten och efter bytet har brukarnas nöjdhet ökat. Ett matråd träffas regelbundet för att gå igenom synpunkter på maten. Enheterna serverar frukost och mellanmål och dukar fint och inbjudande för att öka upplevelsen av måltiden.					
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg) ☐ Uppfylls helt			75 %	75 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Det finns flera vård- och omsorgsboenden i stadsdelen som drivs i privat regi. Sätra vård- och omsorgsboende som är stadsdelens egna boende arbetar efter att alla ska uppleva måltiderna som en trevlig stund på dagen. Personalen finns med vid måltiderna för att stötta och se till att måltiderna blir en trevlig och social stund. Vi dukar fint efter den enskilde demenssjukas behov och förutsättningar. Ett kostprojekt planeras starta senare i år. Projektet ska leda till att brukarnas upplevelse av måltidsstunden ökar.

Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen	74 %	74 %	2012
□ utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)			
● Uppfylls helt			

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Genomförandeplaner är viktiga och där kan brukaren påverka hjälpens utformning. Hemtjänsten arbetar enligt handlingsplanen om hur brukare kan bli mer delaktiga i sin vardag. Rutiner angående genomförandeplaner har uppdaterats och gått i genom. Frågeformuläret skall hjälpa till att ta fram eventuella utvecklingsområden som finns för att kunder skall känna sig mer delaktiga i sin vardag. Hemtjänsten har haft enskilda samtal med personal om hur man bemöter och uppfyller kundens behov och önskemål.

Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	84 %	84 %	2012
□			
◆ Uppfylls delvis			

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Cirka 50 % av den hemtjänst som utförs i stadsdelen är i privat regi. Avtalen enligt LOV reglerar den verksamheten. Mätresultatet för indikatorn var lågt 2011 och för att öka upplevelsen i de delar som stadsdelen kan påverka har den kommunala hemtjänsten gjort en översyn av sin organisation och förändrat den efter det. Förändringen förväntas öka kundernas upplevelse av trygghet när kontinuiteten blir högre och personalen får en annan arbetsledning. Insatser för att utveckla enhetens kvalitet kommer att genomföras. Enheten arbetar efter upprättad handlingsplan som bygger på förbättringar av såväl uppföljning av verksamheten som att skapa delaktighet, ansvarstagande och engagemang bland medarbetarna. Som ett led i det arbetet kommer enheten att tävla i stadens Kvalitetsutmärkelse. Upplevelsen av trygghet är komplex, tidigare mätningar har gett ett lågt resultat, vilket kan innebära att enheten inte når uppsatt mål.

Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	89 %	89 %	2012
□			
● Uppfylls helt			

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Indikatorn mäts i slutet av året i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Det finns flera privata vård- och omsorgsboenden i stadsdelen. Inom stadsdelens kommunala vård- och omsorgsboende, Sättra, har ett nyhetsbrev skickats ut för att informera om vad som sker och vad som planeras i verksamheten. Med mer kännedom om verksamheten är vår förhoppning att upplevelsen av trygghet ska öka. Enheten har fortsatt sitt projekt med teambaserat arbetssätt där resultatet förväntas ge brukarna en upplevelse av trygghet, då personalen arbetar tillsammans mot samma mål och använder varandras kompetens till fullo.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

- Vidta åtgärder för att förebygga och arbeta för att minska narkotikaanvändningen 2012-01-01 2013-12-31

Kommentar: Ärenden som rör ungdomar anmälda misstänkta för narkotikabrott har handlagts skyndsamt i utredningscentrum för unga lagöverträdare. I det nyligen startade projektet Sociala insatsgrupper är målgruppen unga som riskerar att utveckla eller har utvecklat en kriminell livsstil. Arbetssättet ska förhindra en negativ utveckling genom att involvera och aktivt arbeta genom det sociala nätverket. Fältverksamheten har arbetat med utvecklingen av Mentorsprogrammet, som erhållit en del av stadsdelens särskilda medel för insatser mot cannabisbruket. Fritidsenheten har samarbetat med Non smoking generation för att ta fram en tobakspolicy. Minskat tobaksnyttjande är en framgångsmodell för att minska narkotikabruket.

- Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonal med svenska som andraspråk 2011-01-01 2012-12-31

Kommentar: Avdelningen äldre och funktionshindrade deltar i ett språkprojekt med arbetsplatsförlagd undervisning och språkstöd. Projektet heter Arbetsam. De enheter som deltar i projektet är LSS-bostäder, Sättra vård- och omsorgsboende och hemtjänsten.

- Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning 2011-01-01 2012-12-31

Kommentar: Inom den kommunala hemtjänsten har nio personer anmält sig för validering av sin kunskap. Inom stadsdelens egna verksamheter har medarbetarna en hög utbildningsnivå.

- Äldre ska ges möjlighet att påverka vad de vill äta och de ska ha möjlighet att välja mellan olika maträtter 2012-01-01 2012-12-31

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Inom den kommunala hemtjänsten får kunder som väljer matlåda varje vecka en matsedel för kommande vecka, för att kunna välja vilka rätter de vill ha. Det finns alltid två alternativ och all mat kan fås som specialkost. De kunder som lagar mat hemma har utformat sin inköpslista själva och påverkar på så sätt vad de ska äta dagligen. På stadsdelens kommunala boende Sätra vård- och omsorgsboende erbjuds tre olika varmrätter till lunch samt två olika rätter till middag. Frukost tillreds på enheten vilket leder till stor valfrihet och möjlighet att påverka.

NÄMNDMÅL:

Genom samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och familjen samt övriga aktörer tillvaratas de gemensamma resurserna så att barn och unga kan växa upp till självständiga vuxna.

● Uppfylls helt

Genom samverkan ska barn som är i behov av insatser tidigt uppmärksammas. Stadsdelsnämnden har en särskilt utformad samverkansmodell bestående av förskola, skola, fritid, socialtjänst, polis, BUP, BVC och vårdcentral. En lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelens olika verksamheter, skolorna och polisen har skrivits och gäller tills vidare. Inom samverkansforum har en arbetsgrupp bildats för att kartlägga och hitta en gemensam handlingsplan för elever med hög skolfrånvaro. En annan arbetsgrupp, bestående av skolledare och enhetschefer inom socialtjänsten, har tillsatts för att förbättra samarbetet mellan skola och socialtjänst vid placeringar. Ett gemensamt samverkansforum har genomförts med tema våld i nära relationer, ett dialogseminarium, där även polisens familjevårdsenhet, barncentrum och åklagare deltog.

Personalen i förskolorna träffar föräldrarna regelbundet för att utvärdera och planera insatser samt verksamhet kring varje barn. Under februari och mars har förskolorna inbjudit till föräldraträffar då man haft dialog kring verksamheten. En utvärdering och revidering av varje förskolas likabehandlingsplan har gjorts tillsammans med föräldrarna. Förskolan samverkar internt och externt i samarbete med föräldrar när barn eller familjer behöver stödinsatser. Förskolan stödjer föräldrarollen när barn behöver stödinsatser och erbjuder flera olika former av föräldrastöd. Samverkan sker med stadsdelens verksamheter och stödresurser som BVC, socialtjänsten, logoped, talpedagog, förskolepsykolog, habilitering och samordnare för barn i behov av särskilt stöd.

Fritidsenheten ingår i olika samverkansforum för barn och ungdomar och har regelbundna möten med fältenheten, Team 127 och förskolorna. En framgångsrik modell är "Barn i riskzon" (BIR). Fritidsenheten planerar att utarbeta familjesamverkansplaner tillsammans med föräldrar, barn och ungdomar.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Andel aktuella likabehandlingsplaner på samtliga förskolor	100 %	100 %	100 %	Tertial 1 2012

Kommentar: De flesta förskolor har utvärderat och reviderat sina likabehandlingsplaner i samverkan med föräldrar och barn. Dessutom finns en likabehandlingsplan för varje förskoleenhet som är gemensam.

Andel föräldrar som erbjuds utvecklingssamtal minst en gång per termin			100 %	2012
□ Uppfylls helt				

Kommentar: Samtliga vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal varje termin. Under vårterminen erbjuds ett projektsamtal med fokus på barns lärande i verksamheten. Under höstterminen erbjuds ett individuellt utvecklingssamtal. Vårdnadshavare får även samtal vid behov eller önskemål. Specialförskolan Clavis erbjuder vårdnadshavarna minst fyra utvecklingssamtal per termin.

Andel genusutbildad personal i fritiden			75 %	2012
□ Uppfylls helt				

Kommentar: Fortbildning planeras till hösten 2012.

Antal aktuella familjesamverkansplaner för respektive verksamhet inom fritidsenheten			8	2012
□ Uppfylls helt				

Kommentar: Fritidsenheten har tagit fram en plan för att arbeta med familjesamverkansplaner under höstterminen. Arbetet påbörjas i slutet av augusti och beräknas vara klart till november.

Antal ungdomar som är utbildade styrelseledamöter i mötesplatsernas styrelser och ungdomsrådet			30	2012
□ Uppfylls helt				

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Ärsmål	Period

Kommentar: Samtliga mötesplatser och 2:a Hemmet har nu haft sina styrelseval. Utbildning av nya styrelseledamöter kommer att ske snarast.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Förskola och fritid arbetar aktivt och medvetet för att öka barns, ungas och föräldrars delaktighet och inflytande	2008-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Enheterna arbetar aktivt och medvetet för att öka barns- och föräldrars delaktighet och inflytande. Personalen träffar föräldrarna regelbundet för att utvärdera och planera verksamheten. Under februari och mars har förskolorna inbjudit till föräldraträffar för dialog kring verksamheten. Utvärdering och revidering av varje förskolas likabehandlingsplan har skett tillsammans med föräldrarna. Synpunkter och önskemål som då inkommit ligger till grund för den nya likabehandlingsplanen. Föräldrar inbjuds till delaktighet i olika projekt och att tillverka saker tillsammans med barnen. Föräldrarna bidrar med ord till ordbanker på de mest förekommande språken. Barnen har inflytande i verksamheten genom observationer, samtal och barnmöten. Personalen utgår från barnens egen vilja och intresse i verksamheten genom att ställa frågor till barnen, använda pedagogisk dokumentation och samtala med föräldrar. Föräldrar har inbjudits till föräldramöte på respektive förskola en gång i månaden. Alla föräldrar erbjuds utvecklingssamtal minst två gånger under året. Specialförskolan Clavis har förutom stadens förskoleundersökning en egen enkät där föräldrar anonymt kan ge synpunkter på verksamheten. Föräldrar kan även uttrycka tankar, aktuella händelser och frågor i en bok som följer barnen varje dag. Fritidsenheten lägger tonvikten på att öka barns och ungas inflytande. Föräldrarnas insyn är viktig men en viss gräns ingår i ungdomarnas frigörelseprocess. Samtliga mötesplatser har styrelser som medverkar i beslut kring aktiviteter, inköp och inredning. Styrelsen på Sättra mötesplats har en längre period arbetat mycket självständigt. För att fler ungdomar utanför styrelserna ska kunna vara delaktiga har verksamheterna utvecklat metoder för inflytande inom olika aktivitetsgrupper. Flera verksamheter har fungerande stormöten. Särskilt 2:a Hemmet, Söderholm och Vårgårdens parklek har utvecklat framgångsrika metoder. Juniorledare har blivit en metod som har kommit för att stanna inom fritidsenheten.

Förskola och fritid ska samverka med olika verksamheter och särskilt stödja föräldrarollen när barn och unga behöver stödinsatser	2008-01-01	2014-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Förskolorna har en gemensam policy i arbetet med barn i behov av särskilt stöd och strävar efter att anpassa miljö samt arbetssätt till barns behov. Förskolan samverkar internt och externt i samarbete med föräldrar när barn eller familjer behöver stödinsatser och erbjuder flera former av föräldrastöd. Samverkan sker med stadsdelens verksamheter och stödresurser som BVC, socialtjänsten, logoped, talpedagog, förskolepsykolog, habilitering och samordnare för barn i behov av särskilt stöd. Under året har förskolornas samarbete med BVC ökat vilket resulterat i att barnen snabbare fått den hjälp de behöver. Samverkan sker även genom stadsdelens samverkansfora där frågor lyfts och planering sker mellan stadsdelens verksamheter. Specialförskolan Clavis är ett alternativ för föräldrar vars barn har fått diagnosen "funktionshinder inom autism och utvecklingsförsening". Personaliteten är hög och enskilt arbete med varje barn varvas med gruppaktiviteter. Stort fokus ligger på samverkan med föräldrarna. Personalen på Clavis samordnar regelbundet träffar med föräldrar samt andra aktörer runt familjen och det enskilda barnet. Personalen har stor kompetens i att stödja barn med funktionsnedsättning inom socialt samspel, kommunikation och utveckling och stödjer föräldrarna i samvaro och arbete med sina barn. Personalen samordnar möten med skola, LSS, socialtjänst, habilitering med flera, erbjuder föräldrar handledning och deltar i kurser tillsammans med föräldrar. När personal inom Fritidsenheten får kännedom om att barn och ungdomar far illa eller riskerar att fara illa anmäls det till socialtjänsten eller polisen. Hittills i år har en formell anmälan lämnats in. Fritidsenheten ingår även i olika samverkansforum för barn och ungdomar. En framgångsrik modell har varit "Barn i riskzon" (BIR). Fritidsenheten har regelbundna möten med fältenheten, Team 127 och förskolorna.

● Barns och ungas familj och nätverk ska tillvaratas i den individuella planeringen av stöd och insatser	2008-01-01	2012-12-31

Kommentar: Barns och ungas nätverk kartläggs i varje utredning och nätverket vägs in som en resurs vid planering av insatser. Inom familjevården övervägs alltid möjligheten till placering i nätverkshem. Vid uppföljningar inhämtas föräldrars och eventuella andra viktiga personers synpunkter kring barnets situation. I överväganden dokumenteras barnets familj och sociala relationer under en särskild rubrik i BBIC. De biologiska föräldrarna och barnens nätverk uppmärksammas som en viktig resurs i vården, i de fall det är möjligt. I sitt behandlingsarbete tillvaratar Team 127 de resurser som finns runt ungdomarna genom ett brett nätverk av kontakter med familj, släkt, polis, fritid.

● Fritidsenheten har ett strukturerat genusarbete där alla barn och unga kan utveckla sin unika identitet och intressen	2012-01-01	2014-12-31

Kommentar: Fritidsenheten har utvecklat metoder kring ett strukturerat genusarbete. Resultaten följs upp i enhetens databas som är ett system för att följa upp resultat på åtaganden. Detta sker metodiskt och är kopplat till dagböckerna som skrivs varje dag och till 1:a fritidsledarmöten varje månad.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att nyrekrytering till missbruk ska minska

● Uppfylls helt

Preventionssamordnaren ansvarar för utvecklingen av det långsiktiga preventiva arbetet i stadsdelens olika verksamheter. Åtgärder som ska bidra till minskad konsumtion av alkohol och narkotika är folköls- och tobakstillsynen och arbete mot langning - 10 tillsynsbesök har genomförts. Lokala Brå har genomfört en antilangningskampanj inför Valborg.

Fältverksamheten arbetar drog- och brottsförebyggande bland annat inom ramen för Mentorsprogrammet. Målet är att öka antalet unga som anammar en restriktiv attityd till våld, tobak och droger. Fältassistenter har under året arbetat med utvecklingen av Mentorsprogrammet och genomfört utbildningar om teambuilding, samlevnadsfrågor, projektplanering, personlig utveckling och ledarskap. En del av de särskilda medel som stadsdelen erhållit för insatser mot cannabisbruket har gått till Mentorsprogrammet för att förstärka verksamheten.

I verksamheterna för barn och unga används standardiserade intervjumetoder, där problemområden som alkohol och narkotika identifieras liksom speciella frågeformulär för att tidigt fastställa skadligt drickande. Minderåriga som påträffats alkohol- eller drogpåverkade har kallats till socialtjänsten för samtal tillsammans med föräldrar. Unga som anmälts misstänkta för narkotikabrott har handlagts skyndsamt i Utredningscentrum för unga lagöverträdare.

Fritidsenheten och öppna förskolan arbetar med att ta fram en tobakspolicy som ska gälla för barn, unga och föräldrar i verksamheterna.

Detta görs tillsammans med Non smoking generation. Minskat tobaksbruk är en framgångsmodell för att också minska narkotikabruket.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel unga som kommit på kallelse efter att ha påträffats alkohol- eller drogpåverkad ☐ Uppfylls helt ☒ Uppfylls helt			100 %	2012
Kommentar: Nio ungdomar har anmälts och kommit till samtal hos socialtjänsten efter att ha omhändertagits alkohol- eller drogpåverkade.				
Andel vuxna som har kallats på besök till socialtjänsten efter att ha omhändertagits alkohol- eller drogpåverkade ☐ Uppfylls helt ☒ Uppfylls helt			100 %	2012
Kommentar: Ny indikator till tertialrapport 1. Hittills i år har 20 personer omhändertagits enligt Lagen om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB) och anmälan inkommit till socialtjänsten. Alla 20 har kallats till samtal, sex har kommit.				
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Minderårig som påträffats alkohol- eller drogpåverkad ska tillsammans med vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänsten inom två dygn	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Mottagningsenheten ansvarar för att genomföra samtal med minderåriga som påträffats alkohol- eller drogpåverkade. Sex av nio ungdomar har kallats inom två dygn.			

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden arbetar för att trygga och säkra de äldres livssituation.**

● Uppfylls helt

Stadsdelen förväntas uppnå målet. Förvaltningen har under perioden erbjudit vaktmästarservice, heminstruktör för syn- och hörselskadade, anhörigstöd samt information och vägledning på det öppna aktivitetscentret Eken. På Sättra vård- och omsorgsboende har de boende fått riskbedömningar kring fall, nutrition och trycksår. Förvaltningens fritidssamordnare har träffat en grupp äldre för att inventera behovet av hälsofrämjande aktiviteter för äldre för att sedan planera och starta sådana aktiviteter. Riskbedömningar av fall, undernäring och trycksår har upprättats.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
För boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden som är identifierade som riskpatienter för fall, undernäring och trycksår ska en vårdplan upprättas, om möjligt, i samråd med den boende Kommentar: De personer som har särskilda behov har fått en individuell vårdplan upprättad.	2012-01-01	2014-12-31	
Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår genomförs för alla boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden inom 14 dagar efter inflyttning. Kommentar: Alla som flyttat in under perioden har erbjudits en riskbedömning av nutrition, fallrisk och trycksår inom 14 dagar.	2011-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnden arbetar med sociala och förebyggande insatser för äldre personer. Kommentar: Ekens öppna aktivitetscenter vänder sig till alla äldre i stadsdelen. Anhörigstödjaren vägleder och stöttar anhörigvårdare och guidar de till rätt hjälp. En fritidssamordnare har påbörjat ett arbete med att fråga de äldre i stadsdelen vad de har för önskan om aktiviteter och förebyggande insatser. Särskilda satsningar planeras för att öka hälsofrämjande aktiviteter.	2012-01-01	2014-12-31	

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar med förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att trygga en positiv social utveckling

● Uppfylls helt

Fältverksamheten arbetar uppsökande och förebyggande med ungdomar ur ett generellt hälsofrämjande perspektiv både på individ- och gruppnivå. Fältassistenter och fritidsverksamheten har ett gemensamt uppdrag att samverka i det förebyggande arbetet för stadsdelens ungdomar. Ungdomsmottagningens uppgift är bland annat att främja ungdomars hälsa avseende identitet och samlevnad, stärka deras utveckling och att förebygga psykisk och social ohälsa. Ungdomsmottagningen har nyligen fått sin Hbt-certifiering, som bland annat innebär en fördjupning av Hbt-kompetensen.

Arbetsättet som kallas "Barn i riskzon", startade i Bredäng och har nu även utökats till skolor i Skärholmen. Arbetsformen är ett samarbete mellan skola, socialtjänst, polis, fritid och föräldrar. Avsikten är att vända en negativ utveckling när det gäller ett barn eller en ungdom som skolan känner oro för. Unga som misstänks för brott har kallats till socialtjänsten tillsammans med vårdnadshavare så snart anmälan inkommit.

För att utveckla och strukturera arbetssätt planerar socialtjänsten för ett Relationsvårdsteam som ska arbeta med insatser för människor som drabbats av våld i nära relationer. Särskilt samarbete ska ske med projektet "Våldsutsatta barn - samverkan inom socialtjänsten".

Representanter för socialtjänst, förskola och fritid har bildat en styrgrupp för föräldrastöd. Föräldraträffar och föräldrastödsutbildning har erbjudits till föräldrar med barn i åldern 3 – 12 år. En föräldraguide är under utarbetande. Guiden ska skickas till alla föräldrar med barn upp till 16 år med information om vilket utbud av aktiviteter som finns för barn och unga och vilket stöd man kan få som föräldrar i olika sammanhang.

Personal i förskolan arbetar efter fastställda rutiner kring våld mot barn eller vuxna i en familj. Vid introduktion till förskolan informeras föräldrar om var de kan söka stöd och hjälp. Föräldrastöd ges i den dagliga kontakten, utvecklings-samtal, föräldraträffar, KOMET och stadens satsning "Alla Barn i Centrum" (ABC). Inom avdelningen finns förskolepsykolog, talpedagog och samordnare för barn i behov av särskilt stöd till hjälp för barn, föräldrar och personal.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period

Andel klasser år 7 och 9 i högstadiet och år 1 i gymnasiet som får information □ om ungdomsmottagningens verksamhet/sex och samlevnad ● Uppfylls helt			100 %	2012

Kommentar: Ungdomsmottagningen har under vårterminen tagit emot klasser från årskurs 7 samt från gymnasiet. Planeringen är att under året informera om sex- och samlevnadsfrågor i alla klasser årskurs 7 och 9 och i gymnasiet år 2.

Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter under-rättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24 timmars-regeln)	100 %	100 %	90 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Totalt har elva ungdomar under 15 år kallats på grund av misstänkt förstagångsbrott, alla har kommit till samtal.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Barn och unga som grips eller omhändertas misstänkta för sitt första brott ska tillsammans med vårdnadshavare inom ett dygn från polisens underrättelse kallas till samtal hos socialtjänsten Kommentar: Unga under 15 år som anmälts misstänkta för sitt första brott har tillsammans med vårdnadshavare kallats till samtal hos socialtjänsten. Drygt en tredjedel har kallats inom ett dygn, övriga inom 2-3 dygn.	2008-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen Kommentar: Våld är ofta ett inslag i problembilden i familjer. Ett stort antal av anmälningarna rör våld mot kvinnor och barn, 35 % av samtliga inledda utredningar under januari – mars. Av de unga som aktualiseras hos Team 127 har merparten varit inblandade i någon form av våld. Teamet kartlägger våldet och anpassar behandlingen utifrån vad den unge behöver träna och vad de vuxna kan bidra med i form av stöd. Vi har påbörjat planeringen av ett Relationsvårdsteam, som ska arbeta med insatser för människor som utsatts för våld i nära relationer, men också för att ge stöd till den som utfört våldet. I Athena samarbetar flera stadsdelar för kvinnor som utsatts för våld – 14 kvinnor från Skärholmen har hittills i år fått hjälp av kvinnostödare. Riskbedömningar görs alltid i ärenden, där det förekommer våld eller hot om våld. Vid behov har erbjudits skyddat boende, sju mödrar med tolv barn har varit placerade i skyddat boende. För föräldrar som anmälts med anledning av misstänkt våld mot barnet och i de fall polisförhör hållits, har socialtjänsten tagit fram en särskild arbetsmodell. Behandlare från Framnäsgruppen AB har en fast tid varje vecka för att snabbt kunna sätta igång ett arbete med föräldrarna. Målsättningen är att våldet ska upphöra mot barnet och att hjälpa föräldrar att hitta metoder för att hantera frustration och ilska, så att det inte urartar till våld. Förskolan arbetar efter fastställda rutiner kring våld mot barn eller vuxna i en familj. Föräldrar informeras om var de kan söka stöd och hjälp. Specialförskolan Clavis personal är medveten om att barn med funktionshinder är en särskilt utsatt grupp när det gäller våld i fostrande syfte. Personalen stödjer familjerna på regelbundna möten och informerar om möjliga stödinsatser. Fritidsenhetens personal är tränad i att uppmärksamma tecken på att barn och unga är utsatta för våld eller hot om våld. Om enheten får kännedom om våld eller hot i en familj anmäls detta till socialtjänsten. Misstanke om brott anmäls till polisen. Stadsdelen har ett handlingsprogram mot familjerelaterat våld. Avsikten med programmet är att socialtjänst och polis ska kunna agera snabbare och att den som misstänker våld i hemmet ska våga anmäla. Det finns även en lokal handlingsplan för kvinnofrid och en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.	2008-01-01	2012-12-31	
Stadsdelen erbjuder föräldrastöd i olika former	2012-01-01	2014-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Förskolorna erbjuder föräldrastöd i den dagliga kontakten, utvecklingssamtal och föräldraträffar. Vid behov informeras föräldrar om var de kan söka ytterligare stöd av annan profession. Inom avdelningen finns förskolepsykolog, talpedagog och samordnare för barn i behov av särskilt stöd till hjälp för barn, personal och föräldrar. Specialförskolan Clavis personal träffar föräldrarna regelbundet för dialog runt barnet, föräldrarollen, förskolans verksamhet med mera. Förskolan har bjudit in föräldrarna till att träffas i förskolan och samtala om trygghet, utveckling och lärande. Ett nätverk och en styrgrupp för föräldrastöd finns i stadsdelen. För familjer som behöver mer stöd finns föräldrautbildningarna KOMET och ABC i stadsdelen. Stadens ABC-satsning har i april haft sin slutkonferens och Skärholmen representerades av fyra personer i styrgruppen. Under vårterminen har en ny ABC-grupp startat på Västerholms friskola. Fritidsenheten samtalar gärna med de föräldrar som kommer i kontakt med verksamheterna. Fritidsenheten har bra kännedom om vad stadsdelen kan erbjuda föräldrar som behöver ett djupare stöd.

Varje förskola bjuder in till minst två föräldraträffar per år enligt "Vägledande samspel" nivå ett	2011-01-01	2014-12-31

Kommentar: De flesta förskolor har genomfört föräldraträffar under perioden januari-april. Förskolorna planerar att bjuda in till minst två föräldraträffar under året enligt "Vägledande samspel" som har fokus på delaktighet, inflytande och föräldrarollen.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden har en boendekedja för personer som bor i försökslägenhet - från hemlöshet till eget kontrakt

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen har samordnade insatser för individen för att denne successivt ska kunna klara ett eget boende.

Inom socialtjänsten erbjuds tränings- och försöksboende för vuxna och ungdomar. Boendestöd innebär socialt och pedagogiskt stöd som anpassas till varje individ utifrån en handlingsplan. Syftet är att brukarna ska få större kunskap om hur samhället fungerar och därmed kunna delta och påverka sitt liv och sin omgivning. Avsikten är att kunna klara eget boende utan störning och betala hyran i tid. Brukarna kan även få stöd för att kunna behålla sin bostad. Hyresrådgivarna arbetar uppsökande för att förhindra onödiga vräkningar. Socialpsykiatri har tillgång till försöks- och träningslägenheter och erbjuder även boendestöd för personer som bor i egen lägenhet.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Andel personer som efter avslutad budget- och skuldrådgivning är nöjda och anser att de har kontroll över sin ekonomi.	100 %	75 %	75 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Från och med maj kommer vi att använda en enkät från konsumentverket för att mäta nöjdheten. Under denna period har 25 ärenden avslutats. Alla har varit nöjda med insatsen. Vissa har dock varit missnöjda med att de inte fått skuldsanering och vissa har påtalat den långa kötiden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I samspel med fastighetsägarna utvecklar stadsdelsnämnden arbetssätt som motverkar hemlöshet	2008-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Stadsdelens hyresrådgivare och boendestödjarna arbetar i nära samarbete med fastighetsägare och andra samarbetspartners. På detta sätt ökar möjligheterna till tidiga åtgärder och förebyggande insatser för att förhindra att hemlöshet uppstår.

Stadsdelsnämnden ska kontakta alla personer där hyresvärden meddelat hyresskuld	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Alla personer, där det inkommit information om hyresskuld, kontaktas och erbjuds rådgivning (ca 100 under jan – mars). Hyresrådgivningen arbetar aktivt vräkningsförebyggande. Förstärkning har skett med en tjänst för att effektivisera arbetet.

NÄMNDMAL:

Stadsdelsnämnden skapar förutsättningar för ökad självständighet och delaktighet och tar hänsyn till brukarnas egna önskemål

◆ Uppfylls delvis

Stadsdelsförvaltningen förväntas nå målet till viss del. Prognosen baseras på resultatet från 2011 års brukarundersökningar där brukarna visade att de inte upplevde att de varit delaktiga. För att öka brukarnas nöjdhet och trygghet har satsningar gjorts på dokumentation på alla enheter. Personalen inom stadsdelens egna verksamheter har också fått stöd och handledning i hur en genomförandeplan skrivs och hur brukaren görs delaktig så de kan påverka hur och när insatserna ges. Enheterna inom äldreomsorgen arbetar efter äldreomsorgens värdegrund och enligt de nationella riktlinjerna för vård och omsorg för personer med demenssjukdom. Inom LSS verksamheter pågår ständigt samtal om hur man ska kunna stödja brukarna till ökad självständighet.

Socialpsykiatrienheten arbetar för att uppnå en helhetssyn på människan. Vi hämtar information om den enskildes bakgrund för att öka förståelsen för brukaren och arbetar utifrån det behov, som föranledde den enskildes kontakt med enheten. Vi följer upp alla beslut och mäter brukarens nöjdhet med insatserna genom den centrala brukarundersökningen. Strukturerad samverkan finns med psykiatrins öppenvård för att utifrån brukarens behov uppnå bästa möjliga resultat.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel aktuella genomförandeplaner för utförare i egen regi inom omsorgen om äldre och □ stöd till personer med funktionsnedsättning (myndighetsutövning) ♦ Uppfylls delvis			75 %	2012

Kommentar: Indikatoren mäts under maj och december. Vi kommer i år att mäta andel genomförandeplaner från vår kommunala verksamhet. Genomförandeplanen är ett kvitto på delaktigheten av verkställigheten för den enskilde och ett viktigt verktyg för den enskilde att påverka den beviljade insatsen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla brukare inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska ha en aktuell genomförandeplan. ● En plan upprättas alltid vid ny beställning och följs upp minst en gång per år (utföra-re)	2011-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Alla enhetschefer inom avdelningen äldre och funktionshinder säkerställer att genomförandeplaner tas fram tillsammans med varje individ. En personal har under perioden varit ute och haft personliga genomgångar med den personal som ännu inte behärskar systemen för dokumentation. Genomgångarna har handlat om allt från att slå på en dator och komma i gång att skriva till att samtala om vad en genomförandeplan ska innehålla. Insatsen har varit mycket uppskattad och kommer att fortgå under året.

Avdelningen ökar antalet avtalsuppföljningar där kontroll av genomförandeplan ingår också.	2012-04-24	2013-12-31	

Kommentar: Socialtjänsten genomför årligen avtalsuppföljningar av våra verksamheter enligt de riktlinjer som finns inom staden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Beställarenheten bjuder in externa utförare för information och diskussion i nätverksträffar	2012-04-24	2013-12-31	
Kommentar: Socialtjänstens beställarenhet samverkar med olika aktörer och verkar för ett gott samarbetsklimat med utförande verksamheter. Vi bjuder in till information och samverkan i olika former under året.			

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

● Uppfylls helt

Stadsdelen har justerat årsmålet för sjukfrånvaro från 5,9 % till 5,7 % enligt uppmaning från kommunfullmäktige. Genom fortsatta systematiska satsningar och uppföljningar bedömer vi att målet kommer att uppnås. Vi gör tidiga insatser vid sjukfrånvaro, erbjuder vid behov stöd från företagshälsovård och eller arbetslivsresurs samt har regelbundna kontakter med försäkringskassan. Verksamheterna i stadsdelen har under första tertialet genomfört medarbetarsamtal, dessa är ett viktigt verktyg för att nå verksamheternas mål. För samtliga medarbetare ska en individuell utvecklingsplan tas fram, där mål, aktiviteter och utvecklingsbehov dokumenteras. Förvaltningen har fortsatt satsningen på seminarier, träffar och inspirationsmöten för både chefer och specialister. Inom samtliga avdelningar görs kompetenshöjande insatser för verksamheternas behov.

Vi arbetar utifrån vision 2030 och Skärholmens värdegrund. I det dagliga arbetet diskuteras kontinuerligt organisation, arbetssätt, god etik, måluppfyllelse och stadsdelens värdegrund. Vi verkar för mångfald vid rekrytering, vilket även framgår i Skärholmens nya rekryteringsguide.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Aktivt Medskapandeindex				fastställs 2012	2012
Kommentar: Indikatorn finns med i medarbetarenkäten 2012, årsmål är ännu inte fastställt.					
☐ Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid			5 %	fastställs 2012	2012
● Uppfylls helt					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: En inventering har gjorts av samtliga deltidsanställdas intresse för heltidsanställning. Ett arbete för att möjliggöra fler heltidsanställningar inom förvaltningens enheter har påbörjats.

Chefer och ledare	91 %	fastställs	2012
□ ställer tydliga krav på sina medarbetare		2012	
● Uppfylls helt			

Kommentar: Vi har fortsatt stort fokus på tydlig organisation, ledarskap, medarbetskap och allas ansvar. HR besöker samtliga APT i förvaltningen och informerar om "Medarbetarsamtal-tydligare koppling mellan prestation och lön". Medarbetarsamtalet ska resultera i en individuell skriftlig utvecklingsplan där mål och aktiviteter konkretiseras och som medarbetaren ska prioritera i sin utveckling. Alla medarbetare ska ha en sådan skriftlig plan.

Medarbetare vet vad	92 %	fastställs	2012
□ som förväntas av dem i deras arbete		2012	
● Uppfylls helt			

Kommentar: Vi har fortsatt stort fokus på att stärka kravställandet från chefer. Förväntningar ska vara tydliga både på chefer och medarbetare, ett sätt är de måldialoger som sker i samband med medarbetarsamtalen.

Sjukfrånvaro (alla	5,7 %	4,5 %	2012
□ nämnder/bolag)			
● Uppfylls helt			

Kommentar: Enligt kommunfullmäktiges uppmaning i avstämningsärenden justerar vi årsmålet från 5,9 % till 5,7 %.

NÄMNDMÅL:

Hälsan ökar och sjukfrånvaron minskar.

● Uppfylls helt

Stadsdelen fortsätter att ha stort fokus på hälsa och minskad sjukfrånvaro. Eftersom vi har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att justera årsmålet för den totala sjukfrånvaron, har vi valt att lägga förändringen av årsmålet på långtids-sjukfrånvaron. Årsmålet för sjukfrånvaron i intervallet 15-90 dagar är svårare att nå. De senaste åren har dessa siffror varit stabila. Nämnden har valt att även följa frisknärvaron i stadsdelen därför har vi lagt till en ny nämndindikator för det.

Vi följer Stockholm stads rehabiliteringsprocess och använder oss av företagshälsovården Previa, Försäkringskassan och Arbetslivsresurs i vårt rehabiliteringsarbete.

Vi har även haft fortsatt prioritet i arbetet med att öka medarbetarnas delaktighet i arbetet och i verksamhetens mål. Detta har skett bland annat genom HR:s deltagande vid enheternas APT under temat; Medarbetarsamtal -Tydligare koppling mål, prestation och lön. Förvaltningen har arbetat systematiskt med resultaten från medarbetarenkäten. Inom samtliga enheter har medarbetare och chef tagit fram en handlingsplan med tre prioriterade områden som kommer att följas upp. Skärholmens värdegrund är väl känd bland våra medarbetare och bidrar till ett positivt arbetsklimat på våra arbetsplatser.

Hälsofrämjande aktiviteter av olika slag uppmuntras. Exempelvis tillämpar vi friskvårdstimme, erbjuder bra rabatt på gymkort och har olika friskvårdsaktiviteter i stadsdelen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Andel korttidssjukfrånvaro ●	3,26 %	3 %	3 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Korttidssjukfrånvaron är som regel lite högre i början av året. Vi bedömer också att vår rutin för tidiga insatser vid sjukfrånvaro ska ha effekt. Vår prognos är därför att vi kommer att kunna nå vårt årsmål.

Andel långtidssjukfrånvaro ●	2,29 %	1,8 %	1,8 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Enligt kommunfullmäktiges uppmaning i avstämningsärenden justerade vi årsmålet för total sjukfrånvaro från 5,9 % till 5,7 % och sänkningen görs i långtidsfrånvaron från 2,0 % till 1,8 %.

Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar ◆	1,33 %	1 %	0,9 %	Tertial 1 2012

Kommentar: Vår bedömning är att det kan bli svårt att uppnå vårt årsmål. Sjukfrånvaron mellan 15-90 dagar har under de senaste åren legat relativt konstant. Vår förhoppning är att vår rutin för tidiga insatser vid sjukfrånvaro ska kunna påverka siffrorna. HR kommer också att intensifiera samarbetet med försäkringskassan för att få en effektivare process där både försäkringskassa och HR tidigare kopplas in vid sjukfrånvaro.

Frisknärvaro □ ● Uppfylls helt	94,3 %	2012

Kommentar: I Skärholmen arbetar vi aktivt med att sänka sjukfrånvaron och att stimulera till friskvård genom olika insatser. Vi har också fokus på att öka medarbetares delaktighet i arbetet och i verksamhetens målsättningar. Skärholmens värdegrund är väl känd bland våra medarbetare och bidrar till att vi har ett positivt arbetsklimat på våra arbetsplatser. Sammantaget inverkar dessa insatser på vår frisknärvaro.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos hel- år	Årsmål	Period
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	
● Möjlighet till friskvård erbjuds medarbetare Kommentar: Medarbetarna informeras om och uppmuntras i att delta i de friskvårdsaktiviteter som finns inom stadsdelen och i staden. Alla medarbetare erbjuds friskvårdsaktiviteter samt friskvårdstimme om arbetet så tillåter. Medarbetare har möjlighet att köpa rabatterade gymkort till förmånligt pris. Gemensamma friskvårdsaktiviteter genomförs regelbundet på enheterna. Stadsdelen uppmuntrar deltagande i lopp och tävlingar och erbjuder subventionerade anmälningsavgifter. Egna förslag uppmuntras och stöttas i möjligaste mån som till exempel lunchpromenader.	2008-01-01	2014-12-31		
● Regelbundna uppföljningar av sjukfrånvaron vid varje enhet Kommentar: Varje månad följer enheterna upp sjukfrånvaron och arbetar kontinuerligt med rehabiliteringsåtgärder. Varje chef ansvarar för uppföljning av återkommande korttidsfrånvaro, enligt den rutin som är framtagen i stadsdelen. Samtal genomförs med medarbetaren tillsammans med chef och vid behov kontaktas HR, företagshälsovården och försäkringskassan.	2008-01-01	2014-12-31		
● Alla enheter ska arbeta med förbättringsåtgärder utifrån resultat från medarbetarundersökningen. Åtgärderna ska följas upp systematiskt. Kommentar: Alla enheter i Skärholmen har inkommit med handlingsplan med förbättringsåtgärder för sin enhet. Handlingsplanerna har skickats till både avdelningschef och till HR. HR har sammanställt alla inkomna handlingsplaner för att identifiera vilka områden enheterna valt att arbeta med. Stadsdelens ledningsgrupp har använt sammanställningen som underlag för beslut om övergripande insatser. Genomförandet av handlingsplanerna på enheterna kommer att följas upp.	2012-01-01	2014-12-31		
● Tidiga och systematiska insatser vid korttidsfrånvaro. Kommentar: Skärholmen har infört en rutin för tidiga insatser vid sjukfrånvaro som innebär att chefen ska kontakta HR eller Previa för vidare utredning och bedömning när medarbetarens frånvaro överstiger 4 ggr på 6 månader eller är längre än 14 dagar. Lisa självservice har en funktion som skickar en signal till cheferna när sjukfrånvaron överstiger denna gräns. Uppföljning av sjukfrånvarostatistik sker månadsvis med samtliga budgetansvariga chefer.	2011-01-01	2014-12-31		

NÄMNDMÅL:
Medarbetare och chefer stöds i att utveckla sin kompetens utifrån verksamhetens behov

● Uppfylls helt

Under årets första tertial har cheferna genomfört medarbetarsamtal. Alla chefer har fått information med riktlinjer och dokument som ska stödja en mål- och resultatnriktad styrning och kompetensutveckling i linje med verksamhetens behov. Stadsdelen ställer krav på att alla medarbetare ska ha en skriftlig individuell utvecklingsplan. HR informerar medarbetarna på APT under temat "Medarbetarsamtal-tydligare koppling mellan prestation och lön", i syfte att öka medarbetarnas förståelse för kopplingen mellan arbetsinsats, lön och verksamhetens mål. Under året kommer HR att genomföra fyra utbildningstillfällen i arbetsrätt i stadsdelens ledningsgrupper. Utbildningarnas innehåll är utformade enligt önskemål från de olika ledningsgrupperna. Stadsdelen fortsätter med seminarier, profet i eget land, träffar och inspirationsmöten för både chefer och specialister.

I förskolan fortsätter grund- eller vidareutbildning till barnskötare och förskollärare samt "Praktisk IT och mediautbildning" (PIM). Avdelningen äldre och funktionshinder är med i projektet Arbetssam för att fortbilda medarbetaren i svenska och i vårdkunskap. Inom socialtjänsten prioriteras kompetensutveckling inom evidens- och kunskapsbaserade metoder.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Individuella utvecklingsplaner ska säkerställa att medarbetarnas kompetens underhålls och utvecklas. Vid medarbetarsamtalen ska en plan tas fram som är kopplad till verksamhetens mål.	2008-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Inför årets medarbetarsamtal som i Skärholmen pågick under tidsperioden januari till mars, fick alla chefer information per e-post om tidplan, riktlinjer och dokument som ska användas. I informationen förtydligades att cheferna ska använda den individuella utvecklingsplan som tagits fram och att verksamhetsmålen skulle brytas ner på individnivå och dokumenteras i en individuell utvecklingsplan. I syfte att kvalitetssäkra processen deltar HR även vid enheternas APT för att samtliga medarbetare ska få samma information.

Alla medarbetare ska få en genomgång av lönekriterierna och löneprocessen av sin chef.	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar: Under våren har HR besökt APT på enheter inom stadsdelen för genomgång av lönekriterier, medarbetarsamtal och kopplingen mellan mål, prestation och lön. Hitintills har drygt hälften av medarbetarna fått denna information via APT-möten.

NÄMNDMÅL:
Verksamheterna utvecklas i samklang med vår värdegrund och vision 2030

● Uppfylls helt

Verksamheterna arbetar utifrån vision 2030 och Skärholmens värdegrund. Dialog mellan brukare, medborgare, medarbetare och politikerna sker vid informationsnämnder, utskott och stadsdelens olika råd. I det dagliga arbetet diskuteras kontinuerligt organisation, arbetssätt, god etik, måluppfyllelse samt behov av förändringar på kort eller på längre sikt. Medborgarna har möjlighet att lämna förslag, klagomål och synpunkter som kan leda till direkta förändringar i verksamheten. Vi verkar för mångfald vid rekrytering, vilket ingår i vår nya rekryteringsguide. I det dagliga arbetet inom socialtjänsten diskuteras bemötande av klienter och samarbetspartners kontinuerligt. Alla enheter inom äldreomsorgen arbetar med äldreförvaltningens värdegrund, Skärholmens värdegrund och de nationella riktlinjerna för vård av personer med demenssjukdom. De boende på LSS-bostäder har ett centralt boenderåd för att påverka sin vardag.

Utifrån förskolans läroplan samt de politiska uppdragen utvecklas verksamheten kontinuerligt av personal, barn och föräldrar tillsammans.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period

Andel medarbetare som anser att värdegrunden har betydelse			90 %	2012
□ för brukarna på deras arbetsplats				
● Uppfylls helt				

Kommentar: Fortsatt arbete med värdegrunden bedöms kunna bidra till att årsmålet uppfylls

Andel medarbetare som uppfattar att värdegrunden har betydelse för arbetsklimatet			80 %	2012
□				
● Uppfylls helt				

Kommentar: Fortsatt arbete med värdegrunden bedöms kunna bidra till att årsmålet uppfylls.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Skärholmen ska revidera rekryteringsprocessen för att säkerställa att processen är kompetensbaserad och att diskriminering inte förekommer	2008-01-01	2014-12-31	
●			

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period

Kommentar: HR har utarbetat en rekryteringsguide för att underlätta rekryteringsarbetet för cheferna. I guiden beskrivs de steg som chefen ska genomföra i rekryteringsarbetet och hur rekryteringsverktyget Jobb i stan ska användas. HR har även tagit fram dokument som stöd för att göra en behovsanalys och kravprofil, för att säkerställa att processen blir kompetensbaserad. HR har också utbildat cheferna i dessa verktyg.

Vi ska skapa medvetenhet och delaktighet bland medarbetarna om vårt värdegrundsarbete och vision 2030. Skärholmens värdegrund ska förankras i organisationen så att alla känner till innehållet.	2011-01-01 2014-12-31

Kommentar: Vid nyanställning introduceras personalen i Skärholmens värdegrund och vision 2030 i syfte att skapa medvetenhet och delaktighet. I det dagliga arbetet diskuteras kontinuerligt organisation, arbetssätt, god etik, måluppfyllelse samt behov av förändringar på kort eller på längre sikt. Vi tar ansvar för varandra och vårt arbete, så att ett gemensamt och öppet synsätt i arbetsgruppen främjar ett gott etiskt förhållningssätt till brukarna och skapar en god arbetsmiljö.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**

Skärholmens stadsdelsnämnd kan för närvarande inte redovisa ett balanserat resultat utan visar ett underskott om -4 mnkr för ekonomiskt bistånd i prognosen. Verksamheterna visar olika resultat, negativa avvikelser mot budget finns inom ekonomiskt bistånd, individ- och familjeomsorg för barn och unga, socialpsykiatri och äldreomsorg. Förskola och arbetsmarknadsåtgärder visar positivt resultat mot budget.

Framför allt är det inom ekonomiskt bistånd som läget är bekymmersamt. I Skärholmen, precis som för hela Stockholm, ser vi att antalet bidragshushåll ökar. Även snittbidraget har ökat på grund av högre normer från årsskiftet. Inom äldreomsorg har vi flera tomma platser vid Sättra vård- och omsorgsboende, låga ersättningsnivåer för många boende och höga lokalkostnader som tar budgetmedel i anspråk.

Vi begär budgetjusteringar med 1,8 mnkr för driftkostnader och 4 mnkr för investeringar.

Målet att alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva uppfylls helt. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker regelbundet månadsvis. Kvalitetsdialoger på tre nivåer förs i hela förvaltningen, där syftet är att säkerställa att vi når våra mål, utveckla kvaliteten och effektiviteten i vår verksamhet samt skapa delaktighet. Förändrade behov hos brukare och medborgare möts med effektiviseringar och samordning.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**3.1 Budgeten ska vara i balans**

◆ Uppfylls delvis

Med beräknade justeringar för prestationer om 8,4 mnkr och budgetjusteringar om 1,8 mnkr visar prognosen ett underskott om -3,1 mnkr före resultatfond. Resultatfonden från 2011 har ett överskott om 5,6 mnkr och till år 2013 beräknas ett överskott om 6,5 mnkr att överföras, vilket påverkar årets resultat med -0,9 mnkr. Efter detta förväntas resultatet bli i ett underskott om -4,0 mnkr på anslaget för ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen ansöker om budgetjusteringar med 2 mnkr för skötselåtgärder i Sätterskogens naturreservat, samt 1,1 mnkr för avskrivningar och internränta, vidare en ramminskning med 1,3 mnkr för trygghetslarm inom äldreomsorgen, summa 1,8 mnkr.

Förvaltningen söker investeringsmedel om 4 mnkr för tillgänglighetsåtgärder.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budget-följsamhet efter ♦ resultatöverföringar (alla nämnder)	100,42 %		100 %	100 %	Tertial 1 2012
Kommentar: Med beräknade justeringar för prestationer om 8,4 mnkr och budgetjusteringar om 1,8 mnkr visar prognosen ett underskott om -3,1 mnkr före resultatfond. Resultatfonden påverkar årets resultat med -0,9 mnkr. Efter detta förväntas resultatet bli i ett underskott om -4,0 mnkr på anslaget för ekonomiskt bistånd.					
Nämndens budget-följsamhet före re- ♦ sultatöverföringar (alla nämnder)	100,3 %		100 %	100 %	Tertial 1 2012
Kommentar: Med justeringar för prestationer om 8,4 mnkr och budgetjusteringar om 1,8 mnkr visar prognosen ett underskott om -3,1 mnkr före resultatfond.					
Nämndens pro- □ gnossäkerhet T2 (alla nämnder)				+/- 1 %	2012

NÄMNDMÅL:

Skärholmens budget ska vara i balans

♦ Uppfylls delvis

Verksamheternas medvetandegrad om budgethållning är hög men förvaltningens budget är inte i balans. Cheferna följer upp budgeten månadsvis med budgetcontroller och vidtar åtgärder om avvikelser förväntas. I alla sammanhang har vi ett ekonomiskt synsätt och krav på kvalitet för att erbjuda medborgarna "rätt insats till rätt pris".

Vi kan se att budgeterade medel för ekonomiskt bistånd inte kommer att räcka för att täcka kostnaderna 2012 och vi har en prognos om 4 mnkr i underskott. För att klara detta resultat har förvaltningen tagit fram budgethållningsåtgärder om cirka 1,3 mnkr. I behandling och insatser för barn och unga är målsättningen att stärka de resurser som finns i familjer och nätverk. Inriktningen är att hitta hållbara lösningar i öppenvård och att öka insatserna för barn och unga i deras närmiljö, i stället för dyra institutionsplaceringar. Inom verksamheten för ekonomiskt bistånd gör vi satsningar inom arbetsmarknadsåtgärder och åtgärder för boenden, för att hålla kostnaderna nere. För att minska bidragsberoendet är det också viktigt att stärka samarbetet runt uppföljning av åtgärder mellan förvaltningen, jobbtorgen, egna och köpta insatser.

Förskolorna anpassar verksamhet och personalresurser efter antalet inskrivna barn. Kontakt sker kontinuerligt med stadsdelens köhandläggare för att beräkna antalet barn varje månad. Fritidsenheten anpassar verksamheten utifrån ungdomarnas behov. Resurser och kompetens används effektivt inom ramen för tilldelad budget.

Organisationsförändringar inom äldreomsorgen har möjliggjort effektivare resursanvändning. Hemtjänsten har förändrat sin organisation för ledning och Sätra vård- och omsorgsboende har omvandlat en avdelning från platser för personer med demenssjukdom till platser för personer med kognitiv svikt.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Budget, sjukfrånvaro och åtaganden följs upp varje månad med närmaste chef.	2008-01-01	2014-01-31	
● Arbetet sker i dialog med medarbetarna vid arbetsplatsträffar			

Kommentar: Vid samverkansmöten, arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal har frågor om budget, sjukfrånvaro och åtaganden diskuteras regelbunden både enskilt och för arbetslagen.

Dialogmöten om kvalitet och budget sker	2008-01-01	2014-01-31	
● tre gånger per år med alla medarbetare på alla nivåer			

Kommentar: Vi genomför dialoger på tre nivåer i stadsdelen, enhetsdialoger, avdelningsdialoger och förvaltningsdialog. Dialogerna är en förutsättning för att styrning och uppföljning ska få genomslag och dessa följer vår budgetprocess.

Uppföljning av driftbudget

Ram

Budgetram för Skärholmens stadsdelsnämnd är 944,8 mnkr.

Prognos

Med beräknade justeringar för prestationer om 8,4 mnkr och budgetjustering om 1,8 mnkr visar prognosen ett underskott om -3,1 mnkr före resultatfond. Resultatfonden från 2011 har ett överskott om 5,6 mkr och till år 2013 beräknas ett överskott om 6,5 mnkr att överföras vilket påverkar årets resultat med -0,9 mnkr. Efter detta blir resultatet -4,0 mnkr. Största avvikelserna mot budget finns inom ekonomiskt bistånd (-4,0 mkr), äldreomsorg (-2,5 mkr), individ- och familjeomsorg (-4,6 mkr), arbetsmarknadsåtgärder (+2,8 mkr) samt förskoleverksamhet (+0,3 mkr). Övriga verksamheter är i balans mot budget. Därutöver har förvaltningen en buffert kvar om +4,0 mkr.

Jämförelse mot föregående prognos

I månadsrapporten för mars redovisades samma resultat.

Individ- och familjeomsorg

För barn och unga räknar vi med ett underskott om -3,6 mnkr efter 0,6 mnkr i budgethållningsåtgärder vilket är lika stort som i marsprognosen. Vi beräknar att vårdkostnaderna blir 9,1 mnkr högre än budget, men kompenseras delvis av intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn och andra sökta ersättningar. Farhågor är att vårdkostnaderna fortsätter att öka. Vi har höga kostnader för ungdomar, som ofta har en kombinerad problematik. Anmälningar som rör våld mot kvinnor och barn är fortsatt högt och är den vanligaste enskilda utredningsorsaken. I behandling och insatser för barn och unga är målsättningen att stärka de resurser som finns i familj och nätverk. Inriktningen är att hitta hållbara lösningar i öppenvård och att öka insatserna för barn och unga i deras närmiljö, där nätverket ingår som en naturlig del. De flesta öppenvårdsinsatser för barn, unga och deras familjer har genomförts av stadsdelens egna behandlingsenheter. Socialtjänsten planerar för ett Relationsvårds-team, som ska arbeta med insatser för människor som drabbats av våld i nära relationer och särskilt samarbete ska ske med projektet "Våldsutsatta barn - samverkan inom socialtjänsten".

Socialpsykiatrien redovisar ett underskott om 1,0 mnkr vilket är samma som i marsprognosen. Underskottet beror på ökade vårdkostnader för nya placeringar i gruppboende och HVB-boende. För att få balanserat resultat för utförardelen ser vi över kostnadsbilden för det nya socialpsykiatriska boendet i Sättra och vidtar åtgärder. Under 2011 startade förvaltningen det nya boendet med 7 platser för mer vårdkrävande kunder. För att tillgodose omsorg för kundgruppen behövde vi förstärka personalen jämfört med den budgeterade vilket orsakade merkostnader. Det kan vara problematiskt att få en balanserad ekonomi för ett så litet boende. Även andra utförarenheter genomlyses.

Vuxenvården har en budget i balans i aprilprognosen. Det nya ramavtalet för vuxenvården börjar gälla nu, vilket kan resultera att vårdkostnaderna ökar med cirka 10 %. Några ärenden om LVM är under utredning just nu. Om verksamheten behöver placera flera i LVM- och HVB-vård under året kan kostnaderna öka så mycket att budgetramen inte räcker till.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott om +2,8 mnkr, vilket utgör en reserv för ökade kostnader för försörjningsstöd.

Ekonomiskt bistånd räknar med ett budgetunderskott om -4,0 mnkr. Det består av ökade kostnader om 5,6 mnkr samt förväntade ökade intäkter om 0,9 mnkr och budgethållningsåtgärder om 0,7 mnkr. Verksamheten förväntar sig att kostnaderna minskar som ett resultat av arbetsmarknadsåtgärder och åtgärder för boenden. I Skärholmen, precis som i Stockholm för övrigt, ser vi att antalet bidragshushåll ökar. Även snittbidraget har ökat på grund av högre normer från årsskiftet. Under 2012, likadant som tidigare år, ombudgeterade vi medel till

handläggning för att förstärka personalgruppen i verksamheten. Rimlig arbetsbelastning stärker rättsäkerheten och ger starkare grepp kring beslut.

För att minska bidragsberoendet är det viktigt att fokusera på återkopplingen mellan arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd, stärka samarbetet runt uppföljning av åtgärder mellan förvaltningen, jobbtorgen, egna och köpta insatser. Åtgärder för att sänka kostnaderna är att minska boendekostnaderna på hotell och vandrarhem, erbjuda fler sökande arbete i offentligt skyddat arbete och minska köp av externa arbetsträningsplatser. Vi gör en stor satsning på de sökande som inte hör till Jobbtorget genom vårt påbörjade samarbete med EFS-projektet UMA - Utveckling mot arbete. En inventering av alla sökandes behov av insatser har gjorts i syfte att erbjuda lämpliga aktiviteter. I stadens budget 2012 beslutades att stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorgen i samverkan ska utveckla arbetsmarknadsinsatser och ta fram utrednings- och bedömningsinstrument. Stadsdelsförvaltningen har anmält intresse för att delta i en testfas under tiden maj-september.

Introduktion av nyanlända flyktingar

Ekonomi är i balans mot budget.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar ett underskott om -2,3 mnkr före resultatfond. Det utgörs av Sättra vård- och omsorgsboende (demensvård) med ett underskott om -8,1 mnkr på grund av låga intäkter. Antalet tomma platser uppgår för närvarande till 9 (av 103). Budgeterad kostnad för verksamheten uppgår till 1826 kr per dygn. Förväntade intäkter inom vårdpengssystemet uppgår för närvarande till 1654 kr per dygn. Andel brukare med lägsta ersättningsnivå 1 (1130 kr per dygn) uppgår till 7 %.

Profilboende redovisar överskott om +6,6 mnkr vilket inkluderar +1,5 mnkr i förväntad effekt av ny enhet som kommer att starta under våren. Hemtjänst redovisar +0,2 mnkr. Beställarenheten redovisar ett underskott om -1,5 mnkr på grund av ökade kostnader för hemtjänstinsatser. Kostnader för anslagsfinansierade lokaler uppgår till 7,5 mnkr netto vilket avser Sättra vård- och omsorgsboende.

Resultatfonden visar ett underskott om 0,2 mnkr vilket utgörs av ett medhåvt överskott från 2011 om 0,3 mnkr inom hemtjänst och ett överskott om 0,5 mnkr att föra till 2013 vilket ger ett underskott totalt om -2,5 mnkr efter resultatfond för äldreomsorgen.

Fritidsverksamhet

Verksamheten redovisar en ekonomi i balans mot budget. Under året kommer verksamheten att upphandlas vilket kan medföra ökade kostnader.

Förvaltningsgemensam administration

För förvaltningsadministrationen räknar vi med en ekonomi i balans mot budget. Kostnaden för flytten och ombyggnationen av lokalerna bekostas av övrig budget (buffert).

Stadsmiljö

För skötsel av park- och barmark inom stadsmiljöverksamheten räknar vi med en ekonomi i balans mot budget.

För skötselåtgärder i Sätterskogens naturreservat ansöker förvaltningen om 2 mnkr. Syftet är att slyröja och friställa ekmiljöer i naturreservatet. För att bevara ett attraktivt promenadstråk längs vattnet ingår det även i att skapa siktluckor vid lämpliga platser utifrån topografi och naturhänsyn. Åtgärderna syftar därmed också till att göra ett tätortsnära naturområde mer attraktivt och tillgängligt. Under 2011 har miljöförvaltningen inventerat och analyserat bevarandevärdet i reservatets ekmiljöer. Resultatet indikerar att ekmiljöerna har högt naturvärde med inslag av grova träd med en del håligheter. Det finns yngre ”efterträdare” till de grova ekarna, men de har övervägande bristande vitalitet. Mängden död ved ligger under tröskelvärdena och i hälften av områdena var skötseln ogynnsam. Sammantaget är statusen för ekbeståndet mindre gynnsam enligt rapporten från miljöförvaltningen, vilket gör det angeläget att genomföra åtgärderna under 2012. Resultatet av inventeringen visar på att ekmiljöerna behöver slyröjas och efterträdare friställas. Förvaltningen har inga medel för skötselåtgärder i naturreservatet och ryms inte i den ordinarie driftbudgeten. Vid bildandet av naturreservatet tilldelades inga driftmedel. Skötselåtgärderna kan påbörjas direkt efter att medel tilldelas.

Enligt nuvarande budget visar vi underskott på avskrivningar och intern ränta för parkinvesteringar, kallade publika fastigheter. Dessa begär förvaltningen budgetjustering för, 1 mnkr för avskrivningar och 0,1 mnkr för internränta, sammanlagt 1,1 mnkr (beräknat på helår). Orsaken till detta är att under december och januari har vi aktiverat flera stora anläggningstillgångar som till exempel parken Ängen och upprustningen av Sättersbadet, vilka är inte medräknade i budgeten.

Förskola

Förskoleverksamheten visar ett sammanlagt nettoöverskott mot budget om +0,3 mnkr efter resultatdispositioner.

Resultatenheterna redovisar ett nettoöverskott om 0,7 mnkr. Även barnomsorg på obekvämt arbetstid redovisar ett överskott, bland annat beroende på att efterfrågan på barnomsorg på obekvämt arbetstid har minskat under 2012.

Antalet inskrivna barn har ökat mot budget och vi har i aprilavläsningen 1476 barn (ökat med 40). Barnomsorgsgarantin har uppfyllts för 2011.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För stöd och service till personer med funktionsnedsättning förväntas en ekonomi i balans. Utförarenheterna inom funktionsnedsättning redovisar ett samlat överskott om +2,3 mnkr. Assistansenheten redovisar ett överskott om 0,6 mnkr och gruppbofastäderna går totalt sett med +1,7 mnkr i överskott. Totalt ingår 12 gruppbofastäder, 7 av dem följer budgeten med ett mindre eller större överskott och 5 av dem har underskott. Bidragande faktorer för överskottet är bland annat låg sjukfrånvaro och låg mertid/övertid, samt en restriktiv schematäckning. Förklaring till underskottet för de 5 enheterna beror dels på den höga vårdtyngden hos deras brukare, dels på relativt få brukare som har lägre omsorgsnivå.

För beställarenheten inom funktionsnedsättning beräknas ett underskott om -2,3 mnkr. Underskottet förklaras i första hand av att den faktiska kostnaden för placeringar externt överstiger den ersättning som erhållits för den bedömda LSS-nivån. Kostnaderna för resor till och från daglig verksamhet har ökat på grund av förnyelse av avtal inom detta område som staden har tecknat samt ett resultat av att lagen om valfrihet nu slagit igenom gällande daglig verksamhet. Kostnaderna för SoL-insatser har ökat något då Försäkringskassan drar in eller avslår ansökningar gällande LASS. Detta kan innebära att kommunen i högre utsträckning än tidigare får bära kostnadsansvaret.

Övrigt

Vi tar i anspråk 2 mnkr av bufferten i tertialrapport 1 för omstrukturering av administrativa lokaler och 4 mnkr för att balansera merkostnaden inom äldreomsorg och individ- och familjeomsorg.

Resultatenheter

Från år 2011 har resultatenheterna med sig överskott som kan användas i verksamheten under 2012. Detta gäller förskolorna (+5,3 mnkr) samt äldreomsorgen (+0,3 mnkr), totalt överfört resultat +5,6 mnkr. Beräkningen inför vilket resultat som resultatenheterna kommer att föra med sig till 2013 visar i denna prognos totalt ett överskott om +6,5 mnkr (+6,0 mnkr avser förskolor, +0,5 mnkr avser äldreomsorg) vilket ger ett underskott om 0,9 mnkr för denna post i årets resultat.

Investeringar

Investeringar i parker och grönområden

Under året planerar vi att använda hela budgeten om 7 mnkr för parkinvesteringar. 6 mnkr kommer att användas till att bygga färdig parkleken Ekholmen och Terrassen som är ett samarbetsprojekt med Stockholms hem samt 1 mnkr för mindre investeringar.

Dessutom ansöker förvaltningen om 4 mnkr för att öka tillgängligheten i stadsdelen. Förvaltningen ansöker om 3 mnkr för ombyggnad av 6 trappor för att göra dem mer tillgängliga, genom att bygga om dem och komplettera med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering. Förvaltningen har ansvar för drift och underhåll av 75 trappor där de flesta byggdes samtidigt som bostads-

områdena i slutet av 60-talet och en del av dessa har inte samma tillgänglighetsstandard som vi har idag. Många har stora underhållsbehov och 6 år i akut underhållsbehov. Varje trappa kostar mellan 400 – 600 tkr beroende på trappans längd och skick. Dessa kostnader har inte förvaltningen täckning för i budget. Då det är akut behov av dessa är det mycket angeläget att de byggs om under året. Ombyggnationerna kan påbörjas direkt efter att medel tilldelas.

Förvaltningen ansöker därutöver om 1 mnkr för att förbättra tillgängligheten längs Skärholmens strandpromenad. Förvaltningen planerar att med dessa medel förbättra beläggningen med stenmjöl. Tanken är att detta blir en fortsättning av tillgängliggörandet av Sättrastrandsbadet som förvaltningen beviljades medel för under 2011 och har tillgängliggjort med bland annat ett anpassat utegym och badramp. Det finns goda parkeringsmöjligheter nära badet och strandpromenaden. Förvaltningen har dessutom nyligen iordningställt en handikapptoalett där. Tillgängliggörandet av Sättrastrandsbadet tillsammans med strandpromenaden blir attraktivt för hela Stockholmsområdet. Förvaltningen har inte några investeringsmedel för tillgängliggörande av strandpromenaden. Anpassningen av strandpromenaden kan påbörjas direkt efter tilldelade av medel godkänts.

Investeringar av inventarier

Förvaltningen har köpt en fordongasbil och planerar att köpa en elbil under året. Verksamheten inom förskola och äldreomsorg planerar att investera i läsplattor för 0,6 mnkr. Under året ska vi förnya personlarmsystemet på Sättra vård- och omsorgsboende för ca 1,5 mnkr för att förbättra säkerheten för de boende. Vi räknar med att cirka 1,5 mnkr av budgeten kommer att finnas kvar vid årets slut.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändringar på totalt 7,1 mnkr redovisas för ökade kostnader och intäkter. Inom äldreomsorgen är 4 mnkr, med anledning av en ny enhet inom profilboende och inom administrationen 1 mnkr för ökade intäkter och kostnader för förvaltningsövergripande aktiviteter under året. Vidare 2,1 mnkr inom förskoleverksamhet, där 0,8 mnkr avser stimulansbidrag för en ny avdelning och 1,3 mnkr ökade intäkter och kostnader.

Budgetjusteringar

Vi söker budgetjusteringar med sammanlagt 1,8 mnkr.

För avskrivningar och internränta söker vi budgettillägg med 1,1 mnkr. Orsaken till det är att under december och januari har vi aktiverat flera stora anläggningstillgångar som till exempel parken Ängen och upprustningen av Sättraområdet. Från och med januari ska stadsdelsnämnden svara för avskrivning och internränta för dem. Stadsdelsnämnden har ej erhållit budgetmedel för ovanstående.

För skötselåtgärder i Sätterskogens naturreservat ansöker förvaltningen om 2 mnkr.

Enligt beslut från staden ska hantering och kostnader för trygghetslarm inom äldreomsorgen centraliseras till Äldreförvaltningen. Budgeten justeras genom en minskning om -1,3 mnkr med anledning av detta.

Under investeringar söker vi sedan budgetmedel med 4,0 mnkr för att öka tillgängligheten i stadsdelen, varav 3 mnkr för ombyggnad av 6 trappor och 1 mnkr för att förbättra tillgängligheten längs Skärholmens strandpromenad som en fortsättning av att tillgänglighetsanpassa Sättersstrandsbadet.

Medel för lokaländamål

I denna tertialrapport ansöker stadsdelsnämnden om stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler i särskild ordning om 0,8 mnkr avseende Vårholmsbackarna 114 för en ny avdelning. Bidrag utgår med ett fast belopp om 0,8 mkr per nytillkommen avdelning.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

Vi uppfyller målen med effektivitet, men inte årsmålet för indikatorn kvalitetsutmärkelse på grund av att en enhet som skulle tävlat har valt att delta vid senare tillfälle, i samband med omorganisation vid chefsbyte.

Under året samlokaliseras förvaltningen administrativa och myndighetsutövande verksamheter. Det förväntas ge minskade kostnader för lokaler och samordningsvinster för personal. Flytten medför dock initiala obudgeterade kostnader 2012 för bland annat ombyggnation och flyttkostnader, vilket täcks av den avsatta bufferten.

Vi strävar efter en platt organisation med tydliga ansvarsområden för en effektiv styrning och ledning. Uppföljning av ekonomi, kvalitet och statistik sker kontinuerligt för att säkerställa att tillgängliga resurser används effektivt och möter medborgarnas förändrade behov. Dialogmöten hålls där samtliga verksamheter deltar för erfarenhetsutbyten och lärande av varandra. Verksamheterna utvecklas kontinuerligt i enlighet med omvärlden och samverkar. Vi räknar med att administrationens andel av budgeten håller sig inom beslutat mål.

Vi strävar efter att nyttja resurserna effektivt i verksamheterna och tar vara på andras goda erfarenheter, samarbetar och bildar kompetenscentrum med andra stadsdelar. Det beskriver vi under rubriken Övrigt .

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)			3,4 %	minska	2012
☐ Uppfylls helt					

Kommentar: Vi räknar med att uppnå årsmålet.

Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	3 st	tas fram av nämnden	2012
☐ Uppfylls inte			

Kommentar: I verksamhetsplanen har tre enheter planerat att tävla i kvalitetsutmärkelsen. På grund av organisatoriska förändringar väljer en enhet att senarelägga sin anmälan och därför vi inte uppfyller målet.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämndens resurser utnyttjas effektivt för medborgare och brukare

☒ Uppfylls helt

Samtliga verksamheter inom Skärholmens stadsdelsförvaltning har genomgång av ekonomin varje månad tillsammans med budgetcontroller. Ekonomi och resurser diskuteras på enheternas arbetsplatsträffar. Förvaltningen arbetar med att samlokalisera flera verksamheter och administration. Vi arbetar för att hitta externa finansiella parter till projekt i stadsdelen, tar till vara andras goda erfarenheter, samarbetar och bildar kompetenscentrum med andra stadsdelar. Cheferna vikarierar för varandra vid frånvaro.

Inom avdelningen för socialtjänst är utgångspunkten att insatser ska bedrivas utifrån evidensbaserat socialt arbete och i behandling används behandlingsmodeller som har stöd i forskning. Behandling och insatser för barn och unga genomförs till stor del av stadsdelens egna öppenvårdsresurser i närmiljön. I varje ärende finns målet med insatsen formulerad i en genomförandeplan. Måluppfyllelse granskas och följs upp. Vi samverkar mellan enheterna i förvaltningen för att hitta gemensamma lösningar och för att dra nytta av varandras kompetens och resurser på ett effektivt sätt.

Förskolan effektiviserar verksamheten genom att bland annat samordna personal och lokaler under sommar- och juledigheter. Förskolan informerar föräldrar om resurser som finns att tillgå i stadsdelen genom förskolornas hemsidor.

Synpunkter och klagomål

Vår inställning är att klagomål bidrar till verksamhetsutveckling. Klagomålshanteringens gång är att varje klagomål, oavsett källbärare, diarieförs av regi-

strator. Klagomålet skickas omgående till ansvarig avdelningschef för bedömning/åtgärd. Registrator gör utdrag till förvaltningsledningen/ förvaltningsledningsmöte en gång per månad där respektive klagomåls status fastställs. Är ärendet åtgärdat och klart skrivs detta in i ärendehanteringssystemet. Den avdelning som "äger" klagomålet utför återkopplingen för att direkt kunna svara på eventuella följdfrågor eller annat som brukaren/ medborgaren vill ha hjälp med. Redovisning av inkomna synpunkter och klagomål finns i bilaga 5.

Övrigt

Kompetenscentrum, nya samarbetsformer:

I budget 2012 fick stadsdelsnämnderna i uppdrag att hitta nya samarbetsformer för att bilda kompetenscentrum inom områden med få medarbetare och med hög grad av specialisering. Syftet är att öka kunskaper och möjlighet till metod- och kvalitetsutveckling samt effektivisera berörda verksamheter.

Inom sydvästregionen, mellan stadsdelarna Hägersten- Liljeholmen (H-L), Skärholmen (S) och Älvsjö (Ä) pågår och planeras samverkan dels i form av kompetenscentra, dels i form av direkta uppdrag. I samarbetet är det viktigt att ta tillvara kunskaper och att hitta effektivare arbetssätt. Samverkan innebär erfarenhetsbyte mellan stadsdelarna till exempel har ledningsgrupperna i Älvsjö och Skärholmen träffats för dialog kring olika områden och dels att en stadsdel "säljer" vissa tjänster till övriga stadsdelar. Avdelningscheferna har fått i uppdrag av direktören att tillsammans med avdelningschefer från liknande områden, analysera och bedöma exempelvis brukarenkäter inom olika områden i syfte att ta fram förbättringsförslag.

Områden som vi samverkar kring med andra stadsdelar är bland annat följande:

OSA anställningar (H-L, S, Ä), kvinnostöd (H-L, S, Ä), boendestöd neuropsykiatri (Ä, S, Södermalm), träfflokaler Tora o Kravatten (S, Skarpnäck), samarbete om metodutveckling inom familjerätten kring barn i svåra vårdnadsstrider. (H-L, Ä, S), gemensamma utbildningsdagar för personal angående våld i nära relation (H-L, Ä, S), medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering arbetar med hela sydvästregionen, krisutbildning om socialt omhändertagande (Ä, S), nätverk för controllers (olika stadsdelar), gemensam upphandling inom stadsmiljö (HL, Ä, S).

Bilagor

- Bilaga 1 A Uppföljning av budget ub071a_230
- Bilaga 1 B Avvikelseblankett ubx61a
- Bilaga 2 Ekonomiblankett T1 2012 SDN24
- Bilaga 3 Aktivitetsplan 2012-04-24
- Bilaga 4 Miljöhandlingsplan för Skärholmen stadsdelsnämnd
- Bilaga 5 Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål